

INFORMAČNÍ
SERVIS

SMO
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Ins

ČASOPIS
SVAZU MĚST A OBCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
29. ROČNÍK
ČÍSLO 3/2021

<http://www.smocr.cz>

**Sdílené daně obcí
v roce 2021**

**Lze energeticky
využít
plastových
výmětů?**

**Krajská setkání
letos on-line
13. a 15. dubna**

**Příběh první školy
testující své žáky**

Úsporný barevný tisk s Epson EcoTank

3 LETÁ
PRODLOUŽENÁ
ZÁRUKA
po registraci¹

Unikátní multifunkční tiskárny řady **Epson EcoTank Business** vám za všech okolností přinášejí to nejzásadnější – **velkou úsporu nákladů na tisk i celkových nákladů na vlastnictví (TCO)**, novou **robustní konstrukci** s dlouhou životností, rozšířenou **plnou výbavu**, kompaktní design a **jednoduché doplňování inkoustu** z cenově atraktivních lahvíček. Vybrané modely používají **ET Pigment Ink**, který se vyznačuje **100 % odolností vůči vodě, otěru a světlu** a je ideálním řešením pro dlouhodobou **archivaci výtisků**. Ideální ekonomické a ekologické řešení pro vaši kancelář.

Barevné tiskárny EcoTank Business:

Formát A4:

L6550
L6570
L6580

Formát A3+:

L14150
L15150
L15160

Unikátní technologie tankových zařízení pro firemní tisk

Vysoce kvalitní, rychlý, robustní a spolehlivý tisk

První stránka již od 5,5 s z jakéhokoliv stavu tiskárny (včetně Sleep modu)

Jednoduché doplňování inkoustu z lahvíček

Přímo v balení inkoust

Mimořádně nízké náklady na tisk a celkové náklady na vlastnictví (TCO)

Ekologicky šetrný produkt

Více informací na adrese:
www.epson.cz/ecotank

¹ Třiletá prodloužená záruka se vztahuje na vybrané produkty, více informací na adrese:
www.epson.cz/promotions/extended-warranty

EPSON®
EXCEED YOUR VISION

Ohlédnutí

Vážení kolegové, přátelé,

může se to zdát neskutečné, ale opak je pravdou. Je smutnou skutečností, že již rok čelíme útoku neviditelného nepřítele, kterým je covid-19. Z historie víme, že epidemie a pandemie přicházejí ve vlnách. I přes tuto znalost si však nikdo z nás nedovedl představit, jaký dopad na naše životy bude skutečný průběh pandemie mít.

Poznali jsme, že náš život není a nikdy nebude samozřejmostí. Život a to, že jej smíme žít tak, jak jej žijeme, je dar. Během posledního roku se náš způsob života obrátil vzhůru nohama. Museli jsme se přizpůsobit nejen ve svých rodinách, ale zásadní dopad jsme pocítili i na našich úřadech a v našich obcích. Budu-li uvádět konkrétní příklad, tak vloni touto dobou jsme se těšili na dokončení přístavby základní školy se školní jídelnou. Stavbu se podařilo dokončit včas a my jsme ji mohli našim žákům slavnostně předat k užívání 1. září. Novou školu si však užívali jen pár týdnů. Nestačili se ani pořádně zabydlet a díky vyhlášení nouzového stavu zela škola dlouhé měsíce prázdnotou. Do školy patří děti, jejich křik, smích a pohyb. Je to věru smutný pohled na osamocенého učitele, který se snaží dětem vědomosti předat alespoň dálkovou formou. Tento způsob je pro všechny extrémně náročný.

Když se do školy mohly vrátit děti prvních a druhých tříd, částečně se do školy vrátila radost.

Ani nová školní jídelna nefunguje v plném provozu. Naše kuchařky stále vaří v omezeném množství, než na jaké byly zvyklé a na co se v nové kuchyni těšily. O co méně jídel vaří pro školáky, o to více přibýlo zájemců o dovážku jídel ze strany občanů Smečna. Některým zajišťujeme i nákupy a drobné služby. Díky tomu jsme získali přehled o situaci našich seniorů a podle jejich požadavků a našich možností jim pomáháme v domácím prostředí. Uplynulé období nás donutilo zastavit se a přehodnotit svoje priority, svoje životy a někdy i vztahy.

Současnou situaci vnímáme jako ohrožení životů našich blízkých, ohrožení našich jistot, našeho způsobu života. Mnozí cítíme i strach. To je pochopitelné a lidské. Pokud je ale strachu příliš, je sám o sobě nebezpečnější, než celý covid-19 a s ním spojená rizika. Společně prožíváme zlé časy. Nikdo

z nás si to nevybral, nikdo z nás to nezpůsobil. Více než dřív si uvědomujeme, že jsme tu jen na návštěvě. S těmi, jež milujeme, můžeme prožít pouze určitý čas. To je spravedlivé a nám všem společné. Je však jen na nás, jak tento vymezený čas prožijeme, jakou kvalitu náš život má. Nebojme se příliš těch špatných zpráv, které bohužel denně slyšíme a čteme. Berme je jako informace, které je třeba správně vyhodnotit a využít při rozhodování o běžných věcech našich životů.

Nikdy není pozdě. Na všem záleží.

Třeba právě při rozhodování o tom, zda se dát očkovat. Víme všichni, že díky očkování byly zcela vymýceny některé dříve smrtelné nemoci. Černý kašel, záškrt, pravé neštovice, dětská obrna. Díky očkování se jistě zmírní i řádění a dopady našeho společného nepřítele – covidu. Přistupujme k očkování racionálně. Je to v současnosti jeden ze způsobů, který nám může pomoci k návratu normálního způsobu života.

Ta nejjednodušší opatření však stále zůstávají na každém z nás. Jsou to pravidla čtyř R – Roušky, Ruce, Rozestupy a Rozum. Jsou to projevy ohleduplnosti, opatrnosti a odpovědnosti. Nechci podléhat strachu z toho, co nás čeká. Budou to ještě týdny, možná měsíce omezujících opatření. Opatření, která povedou k uzdravení lidí, společnosti, způsobu života. Chraňme své rodiny a své obce. To je to, co my starostové udělat nejen můžeme, ale především musíme. Ať si virus mutuje, jak chce, i my se dokážeme přizpůsobit a měnit své chování. Někdy to trvá déle a je to bolestné, ale věřím, že virus zastavíme. Z historie víme, že každá epidemie má svůj konec. Budme optimističtí. **Ten boj vyhraje člověk, ne virus.**

Mgr. Pavla Štrobachová, MPA
starostka města Smečno

Krátké zprávy	4
Krajská setkání 2021	5
Prevence a bezpečnost: Bezpečné pracoviště a ochrana před nemocí z povolání ve vztahu k onemocnění Covid-19	6
Sdílené daně obcí v roce 2021	9
Jak na chytré projekty	10
Kam s plasty a lze vůbec energeticky využít tzv. výmětů?	12
Rozhovory: Osobností Smart City 2020 se stala Radka Vladyková	14
Otevřete malotřídky! Příběh první školy testující své žáky	14
MŠMT začíná testovat podobu středního článku podpory škol v regionech	16
CEMR oslavil 70. výročí své činnosti	17
Jak budou rozděleny evropské finance v ČR?	19
Projekty	21
Starosti starostů: Jeden den v životě starosty? Dobře, tak třeba zrovna dneska...	24
Nauč se sám, zkrátka plav	25
Právní poradna	26
Představujeme Sekci regionálního rozvoje a zahraničních vztahů	29
Představujeme PS pro kohezní politiku	32

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.

Vydává SMO ČR.

Kancelář: Kongresové centrum Praha,
ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.

ID datové schránky: 5fkgwn3

Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.

Grafická úprava a DTP: Vladimír Spivál.

Uzávěrka tohoto čísla 28. 2. 2021.

MK ČR E 14584

Foto titulní strana: Karel Náprstek

Foto zadní strana: Josef Zoser,
bývalý senátor a starosta Jiřetina
pod Jedlovou

Ins

Jsme na cestě k oběhovému hospodářství?

16. leden 2021, Praha

V Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky se konal on-line seminář na téma: „Oběhové hospodářství III: nová legislativa v praxi – jsme na cestě k oběhovému hospodářství?“ Seminář pořádal Výbor pro životní prostředí pod záštitou poslance Františka Elfmarka. Ředitel odboru odpadů MŽP Jan Maršák představil odpadovou legislativu a její principy. Informoval o prováděcích předpisech i metodických pokynech. Současně se věnoval i problematice dat, která jsou o odpadech vykazována ze strany MŽP a ze strany ČSÚ. Rovněž představil podporu oběhového hospodářství. K aktuálním problémům souvisejícím s novou odpadovou legislativou se vyjádřili zástupci ČAOH, ČAOBH, Hnutí DUHA či Institutu Cirkulární Ekonomiky. Vystoupili rovněž zástupci ČSÚ, kteří se věnovali problematice revizí statistických dat ČSÚ o odpadech. Na semináři rovněž vystoupil místopředseda Svazu a starosta obce Velký Osek Pavel Drahovzal, který představil dopady odpadové legislativy na obce a jejich občany. Rovněž informoval o problémech, které musí obce a města v oblasti odpadového hospodářství aktuálně řešit.

Skončí žluté popelnice?

8. únor 2021, Praha

Kam s plasty nevhodnými pro další recyklaci neboli plastovými výměty? Tak se od počátku roku 2021 ptá řada měst a obcí. V platnost totiž vešlo ustanovení zákona o odpadech (§ 36 odst. 5), které zneumožňuje některé z dosavadních možností, jak nakládat s určitými frakcemi z třídění plastů. Hrozí tak akutně kolaps celého systému třídění plastů v obcích. Na třídících linkách se v současné době podle nové odpadové legislativy neuplatní jiné plasty než PET láhve, tvrdé obaly na drogistické zboží a fólie. Ostatní plasty zvané plastové výměty již třídící linky nevezmou. Nedají se podle této legislativy ale ani odvézt na skládky. Pokud třídící linky nebudou moci podle nového zákona odbavovat všechny své výstupy, pak hrozí, že firmy od obcí budou přijímat jen plasty obsahující výhradně zaručeně obchodovatelné složky. Svaz o problému plastových výmětů jedná se všemi zainteresovanými skupinami, v únoru probíhala jednání především se zástupci Ministerstva životního prostředí. Jednání probíhají ale i s jinými

subjekty. „Rozhovory vedeme intenzivně i se zástupci společnosti EKO-KOM, spolupracujeme i s Českou asociací obalového hospodářství (ČAOBH). Rozhodně nechceme, aby třídící linky zastavily nebo adekvátně omezily samotný proces dotřídování veškerých plastových odpadů.

Nemůžeme občanům říkat, že teď mají třídit např. jen PET lahve a za měsíc jen kelímky od jogurtu. Z obcí by totiž pak mohly zmizet žluté kontejnery. A dlouhodobým neřešením této situace hrozí demotivace občanů pro třídění odpadů, což jednoznačně nelze připustit, pokud má ČR, obce a města zajistit vyšší třídění a materiálové využití odpadů. Zabýváme se ale i přípravou řešení jiných problematických pasáží nového zákona o odpadech, jako je například třídící sleva zahrnující i odpad z rekreačního a zaměstnaneckého pobytu, aby veškeré náklady za odpady nehradili jen rezidenti,“ vysvětlil místopředseda Svazu Pavel Drahovzal, starosta Velkého Oseku.

Jedno z významných jednání proběhlo 9. února. O zpracování a energetickém využití plastových výmětů z třídících linek, které nemohou být uloženy na skládku, jednali zástupci Svazu, Ministerstva životního prostředí a cementárenského průmyslu. Jako jedno z efektivních a rychlých řešení nakládání s plastovým výmětem se nabízí zvýšení kapacity výroby alternativních paliv z odpadů v ČR (tzv. TAPy). Za předpokladu, že česká výroba alternativních paliv splní přísné parametry pro pece v cementárnách. Jejich provozovatelé nyní zformulují své možnosti a podmínky, které předají Ministerstvu životního prostředí k zapracování do závazných podmínek energetického využití TAPů. Po konstruktivním jednání se všichni účastníci shodli na maximální součinnosti a hledání možností, jak docílit snížení skládkování odpadů. Svaz velmi oceňuje, i přes složitou dobu, rychlé jednání ze strany ministerstva, které je přínosné pro všechny strany z hlediska pohledu na danou problematiku. Díky těmto jednáním se zajistí stabilita a efektivní náběh nové legislativy.

Blíží se konec vlakové regionální dopravy?

17. únor 2021, Praha

Odrážnou poslanci obce od dopravy? Co opravdu bude znamenat schválení novely drážního zákona? Svaz zásadně nesouhlasí s navrhovanou novelou drážního zákona, která by ve svém důsledku odrážla

řadu menších obcí od dopravního spojení s okolím. V únoru Poslanecká sněmovna ve 2. čtení projednávala poslanecký pozměňovací návrh k novele drážního zákona, který regionální trati ohrožuje. Mnoho obcí bojuje léta o údržbu a zachování svých regionálních tratí. Návrh je zaměřen na postupné zlikvidování lokálních tratí se slabším provozem. Zavádí nový pojem „zakonzervování tratí“. V podání návrhu to fakticky znamená, že stačí, aby se zachoval železniční spodek (násep a propustky). Štěrkové lože, pražce a kolejnice mohou být odstraněny. K obnově tzv. zakonzervovaných tratí tak již evidentně nikdy nedojde.

O zakonzervování bude moci Správa železnic rozhodnout sama, pokud na trati ročně jezdí méně než 1500 vlaků osobních a 12 vlaků nákladních. Stačí, aby byla splněna jedna z podmínek.

Dosud probíhala o provozu na lokálních tratích diskuse na úrovni samospráv a krajů. Nyní by ani samosprávy podél tratí, ani objednatelé (kraje/MD), ani dopravci již nemohli o nenávratné likvidaci železničních tratí spolurozhodovat. Předseda Svazu František Lukl situaci okomentoval slovy: „*Považujeme to za zneužití současného mimořádného stavu, kdy se všichni včetně zákonodárců věnujeme důsledkům pandemie. Tento likvidační návrh regionální vlakové dopravy by tak mohl bez větší pozornosti projít a následně způsobit nenávratné škody našim městům a obcím. Léta bojujeme proti vylidňování našich obcí, snažíme se občanům zachovat co nejvíce služeb, které povedou k rozvoji života i v těch nejmenších obcích. Zachování dopravní obslužnosti je jednou z našich priorit.*“

Paskvil, který paralyzuje budoucí stavební činnost v naší zemi!

18. únor 2021, Praha

Příprava nového stavebního zákona dospěla do stádia takového chaosu, že se Předsednictvo Svazu na svém zasedání shodlo na názoru odložit ji až na novou politickou reprezentaci. Svaz tento chaotický a nepřehledný způsob přípravy zákona, který zásadně ovlivní stavební činnost v celé republice, odmítá. Podle členů Předsednictva je takový zákon nutno projednávat ve standardním legislativním procesu a najít shodu nejen napříč politickým spektrem, ale i mezi dalšími aktéry od stavebníků až po územně samostatné celky. Sama vláda najednou odstupuje od pů-

vodního akceptovatelného návrhu a podporuje komplexní pozměňovací návrh poslance Kolovratníka. V něm je napadrt rozbit léta dobře fungující smíšený model veřejné správy, a s tím nelze sou-

hlasit. Nedostatečně připravená institucionální změna může způsobit destrukci a v krajním případě úplné zastavení stavebních řízení. „Nejsou známy dopady finanční, personální ani věcné. Nechme tedy

přípravu a projednání tak zásadního zákona až na novou vládu a nově ustavenou Poslaneckou sněmovnu. Znovu a lépe!“ vyzývá František Lukl, předseda Svazu měst a obcí.

KRAJSKÁ SETKÁNÍ 2021 – ANI TENTOKRÁT NEBUDOU CHYBĚT

Krajská setkání mají na Svazu dlouholetou tradici. Původně byla přípravou na nadcházející Sněm Svazu, později nabrala na významu svými odbornými tématy. A především možností diskuse o nich. Loňský rok byl rokem koronaviru a vzhledem k první vlně epidemie byla tato setkání v regionech posunuta z obvyklých jarních měsíců na konec léta a začátek podzimu. A zdálo se, že termín byl vybrán dobře. Deset setkání proběhlo tradiční prezenční formou, starostové, politici, odborní pracovníci i vedení Svazu, všichni měli možnost diskutovat tak říkajíc napřímo, i když roušky byly nezbytným vybavením všech přítomných. Někdy je nebylo třeba využít, jindy ano. Přišla ovšem další vlna pandemie a poslední tři akce se už musely konat tzv. on-line. Jednalo se o kraje Karlovarský, Plzeňský a Ústecký. Všichni věřili, že rok 2021 bude mnohem příznivější a bude možné se opět „normálně“ setkávat, debatovat, diskutovat. Ale přes všechnu snahu mnohých se nezdařilo, uškodila další mutace covidu. Podle řady zdravotníků nebezpečnější. Přesto Kancelář Svazu, starostové i řada zástupců státních institucí chtějí, a potřebují, komunikovat. A proto:

Krajská setkání v letošním roce proběhnou ve dvou termínech – 13. a 15. dubna 2021. Pochopitelně vzhledem k aktuální situaci v on-line formě.

A co můžete očekávat?

Oba dny bude moderovat Michala Hergetová. Úvodního slova se ujme předseda Svazu František Lukl spolu s Radkou Vladimírovou, výkonnou ředitelkou svazové Kanceláře. Tradičně k hlavním bodům programu budou patřit informace z legislativní oblasti vztahující se k obcím, kterou řeší Legislativní a právní sekce, kde jistě nebude chybět otázka rekonstrukce stavebního práva. Komentář zazní také k realizaci svazových projektů, probíhajících i těch připravovaných. Vystoupí i zástupci svazové Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů. Ti starosty seznámí s akcemi spojenými s podporou absorpční kapacity měst a obcí (dotace na webu, přímo řízené programy EU, UR). Hovořit se bude i o podpoře internacionalizace a obnovení zahraniční spolupráce po období covidu.

Na programu je ale zařazena celá řada dalších témat, ke kterým byli pozváni zástupci příslušných ministerstev či jiných institucí. První den bude věnován oblasti finanční, zejména otázkám dotací a financování sociálních služeb. Den druhý bude zaměřen na aktuální legislativní změny a jejich dopady do činnosti obcí a měst.

Tedy krom stavebního zákona se bude mluvit o poplatku z pobytu a jeho digitalizaci, o dotačních titulech určených pro obce v roce 2021, programech územní spolupráce, organizování voleb do Poslanecké sněmovny, GDPR, aktualizaci vyhlášek atd. Věnovat se budeme i společensky odpovědnému zadávání v rámci projektu MPSV.

Jako přednášející byli mimo jiné pozváni:

Zuzana Jentschke Stöcklová, náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí, ze Sekce podpory seniorů. Promluvit by měla první z jednacích dnů, a to na téma nastavení systému sociálních služeb v roce 2021 včetně jejich financování a také o budoucí podobě a možnostech obcí při péči o seniory v době pandemie.

Petr Mlsna, předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, jenž by měl podat několik rad k bezchybnému zadávání veřejných zakázek a přidat informace k novele zákona včetně příkladů dobré praxe.

Petr Vokáč, náměstek ministra vnitra pro řízení Sekce legislativy. Zde můžeme být

zvědaví na aktuální informace z odboru veřejné správy a dozoru a kontroly.

Radek Policar, náměstek pro legislativu a právo z Ministerstva zdravotnictví. Při tomto vystoupení bychom se měli dozvědět o novinkách z oblasti lékařské péče v kontextu se současnou tíživou situací.

Aleš Kendík, náměstek ministra zemědělství pro řízení Sekce vodního hospodářství, který byl požádán o pár slov ohledně aktuální legislativy k vodovodům a kanalizacím pro veřejnou potřebu, kterou se stanoví pravidla pro tvorbu finančních prostředků obnovy vlastníků vodohospodářského majetku.

Berenika Peštová, náměstkyně ministra životního prostředí pro řízení Sekce technické ochrany životního prostředí. Téma odpadového hospodářství stále rezonuje a i v této oblasti bychom měli dostat podstatné informace.

Co říci závěrem? Neváhejte a i této formy jednání se účastněte. Věříme, že bude i prostor na diskuzi, a my se těšíme na vaše postřehy a názory.

Když jsme se ještě mohli setkávat tváří v tvář.
Ilustrační foto z krajského setkání 2020, Olomouc.

Bezpečné pracoviště a ochrana před nemocí z povolání ve vztahu k onemocnění Covid-19

V naší rubrice jsme se již v minulosti věnovali otázce nastavení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“), a to i ve vztahu k současné situaci spojené s onemocněním Covid-19. Situace je však stále neutěšená a navíc došlo i ke změně v oblasti legislativní. Aktuálnost revidování nastavení BOZP v této době tedy neztratila nic na své síle, ba naopak. Proto jsme se pokusili shrnout základní aktuální informace a naším cílem je vás, naše milé čtenářky a čtenáře, nikoliv strašit, ale pomoci vám přizpůsobit procesy BOZP co nejlépe a upozornit na možné důsledky.

Onemocnění z povolání – opravdu i Covid-19?

S ohledem na otázku onemocnění Covid-19 ve vztahu k onemocněním z povolání je třeba se seznámit s nařízením vlády č. 290/1995 Sb. ze dne 15. 11. 1995, kterým se stanoví seznam nemocí z povolání. Termín „nemoc z povolání“ není termínem výlučně právním, ale je třeba jej vykládat v souvislosti s poznatky medicínské vědy. V kapitole V přílohy zmíněného nařízení jsou upraveny nemoci z povolání přenosné a parazitární, jejichž společným hlediskem je, že vznikají při práci, u níž je prokázáno riziko nákazy, či v případě práce v zahraničí vznikají v epidemiologicky obtížných oblastech s rizikem nákazy (blíže viz citované

nařízení). S ohledem k této úpravě tak nebylo třeba při šíření onemocnění Covid-19 přijímat další právní úpravu (viz i závěry Ministerstva zdravotnictví prezentované na: <https://koronavirus.mzcr.cz/informace-ministerstva-zdravotnictvi-k-uznavani-onemocneni-covid-19-za-nemoc-z-povolani/>). Ministerstvo zdravotnictví vysvětluje možnost využití této právní úpravy i pro otázku onemocnění Covid-19 koncepcí kapitoly V nařízení vlády č. 290/1995 Sb., která upravuje obecně všechna přenosná a parazitární onemocnění.

Podmínky pro uznání nemoci z povolání v případě Covid-19

Je zřejmé, že nelze dát jednoznačný návod pro to, jak se bude postupovat v da-

ném případě, neboť je dán vliv mnoha proměnných, ale je možné definovat hlavní otázky, které je třeba řešit. Na pomoc si vezmeme uvedené vyjádření Ministerstva zdravotnictví, které uvádí, že pro naplnění pojmu nemoci z povolání musí být splněny podmínky uvedené v příloze nařízení vlády, tj. v Seznamu nemocí z povolání. Vždy je třeba naplnit tzv. klinickou podmínku a tzv. hygienickou podmínku. Klinickou podmínkou je třeba rozumět naplnění diagnostických kritérií včetně tíže onemocnění, tj. u nemocí přenosných dle kapitoly V, kam spadá právě i Covid-19, se musí jednat o klinicky manifestní infekční onemocnění s příslušným laboratorním nálezem. Hygienickou podmínkou se rozumí, že se jedná o práci, u níž je dle Seznamu nemocí z povolání prokázáno riziko nákazy. A pokud onemocnění Covid-19 vzniklo při práci, u níž je hygienickým šetřením prokázáno riziko nákazy, uznává se jako nemoc z povolání přenosná (srov. Kapitola V, položka 1 či 3 Seznamu nemocí z povolání).

Jak se nemoc z povolání zjistí?

Nemoc z povolání je určitým strašákem každého zaměstnavatele a je jedno, zda se jedná o zaměstnavatele z veřejného či soukromého sektoru. Právě otázka posuzování a uznání nemoci z povolání je poté pro zaměstnavatele zcela zásadní. Nezapomeňme tedy, že nemoc z povolání posuzuje a uznává výhradě poskytovatel pracovnělékařských služeb v oboru pracovní povolání, který získal povolení Ministerstva zdravotnictví k uznávání nemocí z povolání dle zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách. Jejich seznam je k dispozici i na internetových stránkách Ministerstva zdravotnictví (<https://www.mzcr.cz/seznam-poskytovatelu-kterym-bylo-udeleno-povoleni-uznavat-nemoci-z-povolani/>). Je rovněž třeba zdůraznit, že v tomto případě je vyhláškou č. 104/2012 Sb., o posuzování nemocí z povolání v § 1 stanovena místní příslušnost pro tuto situaci. Uvedená vyhláška stanoví, že tyto nemoci

z povolání se posuzují a uznávají poskytovateli v oboru pracovní lékařství, v jejichž území vymezeném v povolení k uznávání nemocí z povolání se ke dni zahájení posuzování zdravotního stavu posuzované osoby za účelem vydání lékařského posudku nacházejí:

- a) místo výkonu práce nebo služby, kde je důvodné podezření, že posuzovaná osoba pracuje nebo naposledy pracovala za podmínek, jejichž vlivem posuzovaná nemoc z povolání vznikla, a základní pracovněprávní vztah, služební poměr nebo jiný obdobný vztah posuzované osoby k zaměstnavateli trvá;
- b) sídlo nebo místo podnikání vysílajícího zaměstnavatele nebo místo usazení organizační složky nebo podniku zaměstnavatele se sídlem mimo území České republiky, a to v případě výkonu práce nebo služby v zahraničí, pokud trvá pracovněprávní vztah posuzované osoby k zaměstnavateli, u které je důvodné podezření, že posuzovaná osoba pracuje nebo pracovala za podmínek, jejichž vlivem posuzovaná nemoc z povolání vzniká;
- c) adresa místa trvalého pobytu posuzované osoby, která již není v pracovněprávním vztahu k zaměstnavateli a u které je důvodné podezření, že pracovala za podmínek, jejichž vlivem posuzovaná nemoc z povolání vzniká, nebo
- d) sídlo nebo místo podnikání vysílajícího zaměstnavatele nebo místo usazení organizační složky nebo podniku zaměstnavatele se sídlem mimo území České republiky, je-li důvodné podezření, že posuzovaná osoba žijící v zahraničí, která již není v pracovněprávním

ním vztahu k tomuto zaměstnavateli, pracovala naposledy za podmínek, jejichž vlivem nemoci z povolání vznikají.

Je třeba tedy mít na paměti, že tzv. svobodná volba lékaře v tomto případě není aplikovatelná.

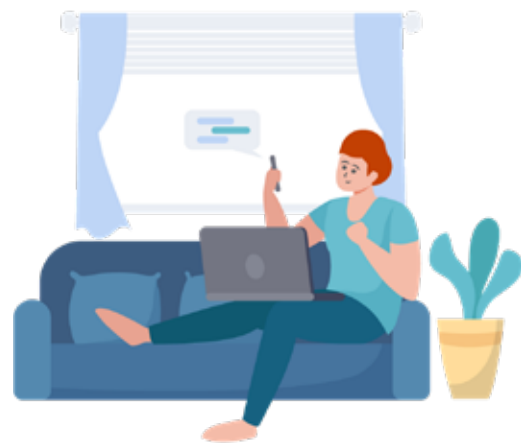
Nezapomínejme ještě na vliv orgánu ochrany veřejného zdraví, tedy v poslední době tolik zmiňovaných krajských hygienických stanic, které mají právo ověřit podmínky vzniku nemoci z povolání na základě žádosti lékaře, jenž posuzuje vznik této nemoci.

Jaký je konkrétní postup při podezření na vznik nemoci z povolání?

Úplný začátek bychom mohli spatřovat u praktického či jiného ošetřujícího lékaře dotčené osoby, jenž, pokud získá podezření na vznik nemoci z povolání, by měl odeslat dotčenou osobu k příslušnému poskytovateli uznávajícímu nemoci z povolání. Tuto možnost má i zaměstnavatel sám, a konečně, i dotčená osoba, pokud nabyde dojmu, že je stížena nemocí z povolání. Zde je místo pro zdůraznění, že žádost o posouzení možné nemoci z povolání lze podat i zpětně a pro podání žádosti o posouzení nemoci z povolání je vypracován formulář, jenž je k nalezení na internetových stránkách Ministerstva zdravotnictví.

Poté se již rozeběhne kolečko vyšetřování a posuzování. Dotčená osoba je povinná se podrobit řadě vyšetření a získat výsledky objektivních lékařských vyšetření potvrzujících diagnózu, včetně stupně závažnosti onemocnění. Je třeba předložit kopie zdravotnické dokumentace registrujícího praktického lékaře včetně listin potvrzujících například trvání karantény či pracovní neschopnosti, výsledky laboratorních vyšetření na SARS-CoV2 a nálezy odborných lékařů týkající se řešení onemocnění, výsledky šetření orgánu ochrany veřejného zdraví (zde je podstatné, zda posuzovaná osoba pracovala za podmínek, za nichž nemoc z povolání vzniká).

A v samotném cíli se pak lékařský posudek musí prokazatelně předat posuzované osobě a osobě, které z posudku vznikají povinnosti, tedy zaměstnavateli. Pokud se některá z těchto osob cítí být v nesouladu s výsledky lékařského posudku, má možnost podat žádost o jeho přezkoumá-

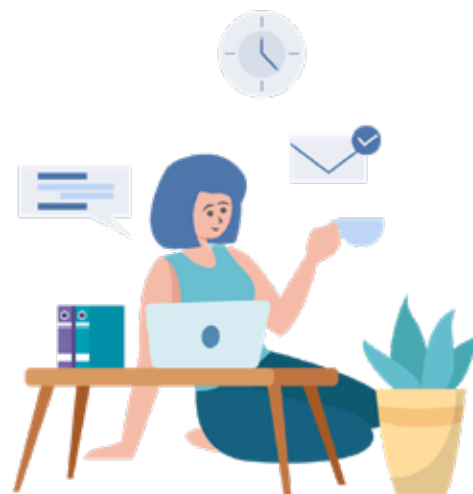
ní prostřednictvím toho, kdo lékařský posudek vydal.

Kdo může být nejvíce postižen?

Z hlediska vzniku nákazy a jejího šíření se jeví jako nejpravděpodobnější s ohledem na dosavadní stav řešení této otázky a výsledky z oblasti lékařské vědy postižení u osob pracujících v oblasti zdravotnictví, sociální péče, průmyslu, ale i školství či ve veřejné správě.

Co můžeme jako zaměstnavatelé dělat aneb Jak nastavit BOZP?

Jestli jsme si vloni mysleli, že celá situace s Covid-19 bude brzo za námi, zjevně jsme se mýlili. Do této doby jsme se vlastně na „běžných“ pracovištích takovými otázkami ani v rámci BOZP nezabývali. Kupříkladu, kdo se zabýval zabráněním šíření chřipky? Rozšíření onemocnění Covid-19 nám ukázalo, samozřejmě tedy nejen to, ale i to, že je třeba nastavit BOZP i pro tyto případy a z hlediska opatrnosti je nezbytné přijetí maximálních opatření jak pro ochranu zaměstnance, tak i zaměstnavatele. Zabývali jsme se tedy tím,

jak minimalizovat expozici vůči onemocnění Covid-19 na pracovišti a zda se touto otázkou nezabývat i z pohledu nastavení BOZP (pozor, nezapomínejme na směrnice zaměstnavatele k zajištění BOZP a prokazatelné seznámení s jejich zněním zaměstnanců!).

Neboť je třeba prvotně provést na pracovištích vyhodnocení rizik a následně i hierarchii kontrol, je vždy na zvážení, zda nesvěřit tuto záležitost odborníkům. Nicméně, teď nám není dán asi úplně čas pro konzultace a hledání těch správných odborníků, a pokud tomu tak ještě není a BOZP jsme nepřenastavili, je třeba konat co nejdříve. Základem je zavedení kontrolních opatření, která eliminují riziko a případně alespoň minimalizují expozici zaměstnanců. Je třeba brát v potaz jak kolektivní, tak individuální opatření.

Mezi základními postupy jsou zmíněny například:

- Provádění jen nezbytně nutných prací s nezbytně nutnými pracovníky na pracovišti a upřednostnění dálkového přístupu (tj. home office).
- Naprostá minimalizace přítomnosti třetích osob na pracovišti.
- Minimalizace vzájemného osobního kontaktu mezi pracovníky (zejména v době přestávek, v oblasti kouření atd.).
- Izolace pracovníků, kteří jsou ve výkonu práce zcela samostatní a nezávislí na přemísťování technického vybavení či potřebě technického vybavení.

- Zásadní eliminace rizikových pracovníků na pracovišti a umožnění jejich práce z domova (zejména osob, které by mohly být eventuálním nakažením nejvíce postiženy, např. chronicky nemocní či těhotné ženy). Toto se týká i nebezpečí vystavení nákaze rodinných příslušníků takových zaměstnanců.
- Přizpůsobte pracoviště, pokud je to možné – například umístěním nepropustných bariér mezi zaměstnance.
- Obdobně postupujte i ke společně užívaným prostorům – kuchyňky, toalety, šatny – ani zde by se nemělo sdružovat více zaměstnanců najednou, přičemž původní doba expozice v délce 15 minut je nyní již s ohledem na různé mutace překonána a není obecně považována za bezpečnou.
- Na pracovišti by měly být k dispozici mýdla, dezinfekční prostředky na ruce a instrukce pro zaměstnance s upozorněním na správné mytí rukou.
- Provádějte pravidelnou dezinfekci pracovních prostor včetně klik dveří a předmětů, jichž se dotýká více zaměstnanců.
- Nezapomínejte na pravidelné větrání.
- Braňte šíření kapének nebo aerosolu (kapénky se při kašli nebo kýchnutí vylučují z těla a dopadají na povrchy, kterých se dotýkají další lidé; aerosol se po vydechnutí drží dál ve vzduchu, až ho vdechne někdo další). Zvažte tedy využití ochranných prostředků dýchacích cest, případně i rukavic, vždy, když se to jeví vhodné, tedy nejen

v této aktuální době, ale i v době například chřipkových epidemií.

- Pravidelně na frekventovaných místech informujte zaměstnance o správných postupech nejen na pracovišti, ale i doma – tj. pravidla bezpečného chování – myslíte na otázku prokazování informování zaměstnance o správných postupech na pracovišti v případných sporech.
- Zaveďte interní předpisy týkající se práce na dálku.
- Seznamte prokazatelně své zaměstnance s bezpečným fungováním na pracovišti a výše uvedenými body – v budoucnu se to může projevit jako velice zásadní.

Budme opatrní a ve střehu

Jak už jsme uvedli, v posledním roce jsme postaveni čelem k řešení otázek, které jsme s ohledem na naše standardy života nebyli nuceni v posledních letech řešit. Pravidelná očkování, dostatečná lékařská péče a veřejné zdravotnictví nám dávalo pocit bezpečí. A stačilo málo a vše se změnilo. A to ani toho nezvaného nepřítele nevidíme. Jsme tedy vlastně nuceni se přizpůsobit nejen z hlediska osobního, každý za sebe, ale i z hlediska pracovního, a to jak na straně zaměstnavatelů, tak i na straně zaměstnanců. Opatrnosti není nikdy nazbyt, a proto je na místě zvážit přizpůsobení celého systému BOZP včetně interních předpisů. Opakování je matkou moudrosti, proto bychom se nebránili vylepování informačních letáků v sídle zaměstnavatele a na pracovištích, prokazatelnému seznámení zaměstnanců se zavedením bezpečných postupů na pracovišti s ohledem na možnost šíření nakažlivého onemocnění, každopádně bychom měli věnovat i pozornost bezpečnosti z hlediska rizikových osob všech věkových kategorií. Rozumíme, že vše výše uvedené není proveditelné lusknutím prstů, ale snad jsme vám aspoň trochu pomohli pro případné koncipování hlavních zásad.

V dalších číslech bychom se rádi věnovali i velice aktuální otázce nastavení home office, tj. práce z domova, či zvládání nepřítomnosti zaměstnanců na pracovišti či kontrole práce zaměstnanců pracujících z domova. A i zde lze zabrousit do oblasti BOZP, například v otázce pracovního úrazu.

Mgr. Alena Klimtová, DiS.
a Mgr. Claudia Varhol
Legislativní a právní sekce

Sdílené daně obcí v roce 2021

Ministerstvo financí provedlo odhad vývoje daňových příjmů pro letošní rok. V jeho rámci vypočítalo i objem sdílených daní, který by měla obdržet každá jednotlivá obec. Odhad patrně nebude úplně přesný vzhledem k panujícím podmínkám, resp. značné nejistotě ohledně ekonomického vývoje, vývoje daní a dalších aspektů, které mohou daňové výnosy v letošním roce ovlivnit. Žádný jiný odhad z oficiálního zdroje však není k dispozici a o predikci Ministerstva financí se opírají také odhady příjmů z RUD jednotlivých obcí (Kalkulačka RUD), kterou pravidelně aktualizujeme na <https://www.informaceoobcich.cz/kalkulačka-rud/>.

Odhad objemu sdílených daní, které připadnou obcím (bez Prahy) v letošním roce, ovlivní i zvýšení podílu obcí na sdílených daních z 23,58 % na 25,84 %. Takto stát kompenzuje obcím změny v daňovém systému i důsledky koronavirové pandemie.

Podle odhadu Ministerstva financí by se objem sdílených daní obcí (bez Prahy) měl v letošním roce meziročně snížit o 2,5 %, resp. o 3,5 mld. Kč. K poklesu objemu sdílených daní však došlo i v roce 2020, a to o 5,5 %. Takže výchozí základem pro rok 2021 byla nízká. I tak by měl být objem sdílených daní pro obce v letošním roce o něco vyšší než v roce 2018.

Graf 1 ukazuje, jak se odhady ministerstva projeví u jednotlivých kategorií obcí. Je z něj zřejmé, že k nehlubšímu propadu by mělo dojít u největších obcí (5 000 a více obyvatel), a to o 2,7 %, resp. o 2,3 mld. Kč. Další v pořadí jsou nejmenší obce (1 až 199

obyvatel) s propadem ve výši 2,3 %, resp. 0,1 mld. Kč. Nejmenší pokles by měly zaznamenat obce s počtem obyvatel od 200 do 499, a to o 2 %, resp. o 0,2 mld. Kč. Téměř shodný propad by dosáhly obce s počtem obyvatel od 500 do 999 a od 1 000 do 4 999, a to o 2,1 %, resp. o 0,3 mld. Kč a o 0,7 mld. Kč.

Podíváme-li se na obce podle krajů, tak nejhuře by měly dopadnout obce Mo-

ravskoslezského kraje s poklesem ve výši 3 %, resp. 0,6 mld. Kč. Druhým nejpostiženějším krajem je kraj Karlovarský s poklesem ve výši 2,9 %, resp. 0,1 mld. Kč. Třetím krajem je pak Ústecký kraj s poklesem o 2,9 %, což je v absolutním vyjádření 0,3 mld. Kč.

Nejlépe dopadly obce Středočeského kraje, jejich sdílené daně by se měly meziročně

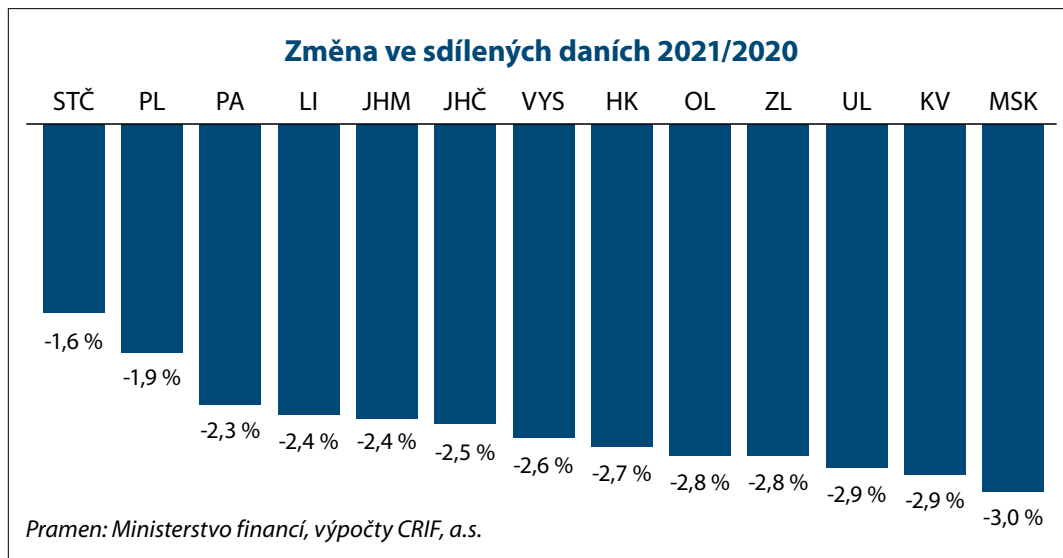
snížit o 1,6 %, resp. o 0,3 mld. Kč. Dále to jsou obce Plzeňského kraje s poklesem ve výši 1,9 %, resp. 0,2 mld. Kč. Třetí nejmenší pokles by měly zaznamenat obce Pardubického kraje, a to o 2,3 %, resp. o 0,2 mld. Kč.

V absolutním vyjádření by o nejvíce peněz měly přijít obce Moravskoslezského kraje (o 0,6 mld. Kč), obce Jihomoravského kraje (o 0,5 mld. Kč) a Ústeckého a Středočeského kraje (shodně o 0,3 mld. Kč). U ostatních krajů, s výjimkou kraje Středočeského, se jedná o 0,2 mld. Kč v každém.

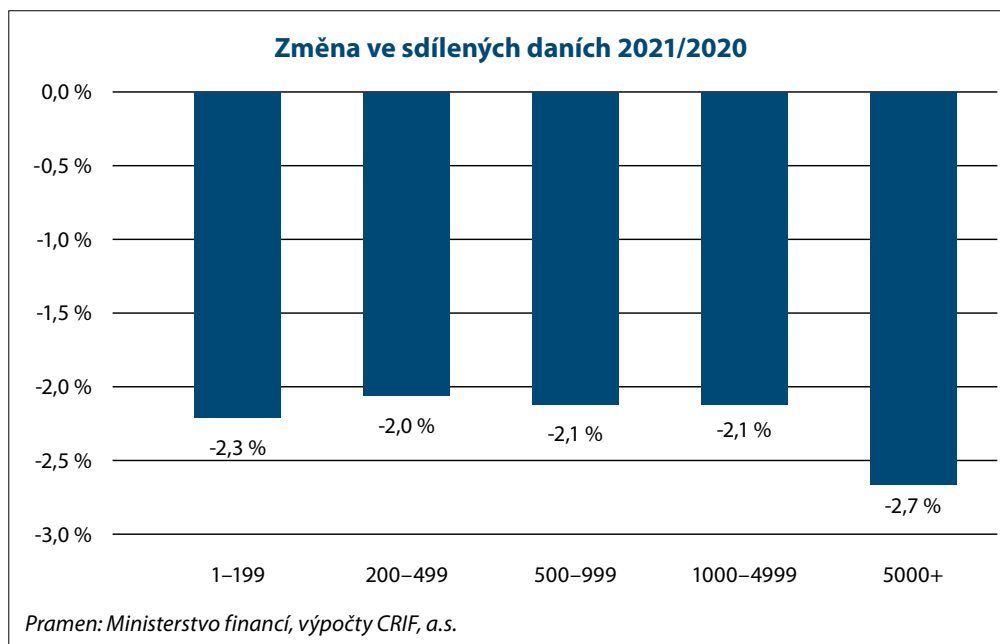
Věra Kameníčková
Analytička

CRIF-Czech Credit Bureau, a. s.

Graf 2: Meziroční změny v objemu sdílených daní obcí podle krajů (2021)

Graf 1: Meziroční změny v objemu sdílených daní obcí podle velikostních kategorií (2021)

Nová evidence skutečných majitelů

Poslanecká sněmovna schválila v lednu tohoto roku s účinností od 1. 6. 2021 nový zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů. Evidenci tzv. skutečných majitelů zná český právní řád již od roku 2018, kdy byla povinnost evidovat skutečné majitele právnických osob a svěřenských fondů stanovena v zákoně o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob s odkazem na definici skutečného majitele obsaženou v zákoně č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti (AML).

Zákon o zadávání veřejných zakázek vyžaduje v návaznosti na to ověření skutečného majitele u vítězných dodavatelů. Doposud ale chyběly sankce za chybějící nebo neúplně zapsané údaje v evidenci a některé zákonné definice byly nejasné. To má napravit nový zákon. Jaké změny přináší a jak se dotýká povinností obcí, příspěvkových organizací a obecních společností?

Zákon zavádí jednotnou definici skutečných majitelů, resp. koncových příjemců a osob s koncovým vlivem v právnické osobě s řadou domněnek, např. u zakladatelů a členů statutárních orgánů či společníků s podílem větším než 25 %, kteří jsou vždy automaticky podkládáni za skutečné majitele a automaticky také budou do registru zapsáni.

Skutečné majitele dle zákona nemají územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace, školské právnické osoby, společenství vlastníků jednotek, politické strany, odborové organizace a právnické osoby, ve které má přímo nebo nepřímo veškeré podíly na prospěchu a hlasovacích právech Česká republika, kraj nebo obec. To je významná změna oproti dosavadní úpravě, dle které se měly zcela nadbytečně evidovat i městské společnosti, příspěvkové organizace či školská zařízení.

Doposud neveřejný rejstřík bude nově částečně přístupný veřejnosti, a to v rozsahu základní identifikace skutečného majitele a den, od kterého je fyzická osoba skuteč-

ným majitelem. Plné výpisy z evidence poskytne Ministerstvo spravedlnosti dálkovým přístupem jen soudům, insolvenčním správcům aj. v zákoně uvedeným subjektům.

Obce mají do evidence přístup coby veřejní zadavatelé.

Zákon nově zavádí zvláštní řízení o nesrovnalostech, které vede příslušný rejstříkový soud. Nesjedná-li evidující osoba ani na základě rozhodnutí soudu nápravu, dopustí se tím přestupku se sankcí do 500 000 korun. Tyto přestupky projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jejímž územním obvodu má sídlo nebo bydliště podezřelý z přestupku.

Mgr. Bc. Martin Pikous
Legislativní a právní sekce

Jak na chytré projekty?

Zavádění systematického přístupu k financování inovativních (smart) řešení v ČR je název projektu, na kterém spolupracuje Svaz s holandskou asociací Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) a který potrvá do června 2022. Svaz v něm komunikuje se zástupci území a partnerů na národní úrovni (zejména s Ministerstvem pro místní rozvoj), poskytuje poradenskou a odbornou asistenci či zajišťuje logistiku při přípravě vzdělávacích akcí či workshopů v oblasti chytrých řešení.

Cílem projektu je pomoci při plánování a financování inovativních chytrých projektů v České republice, a to s přispěním praxe a zkušeností z Holandska. Projekt by měl ukázat ministerstvům či jiným správcům programů a fondů možnosti a způsoby, jak pomoci území ve financování inovativních projektů a jak řešit jednotlivé po-

stupy a procesy, které plánování těchto projektů předchází. Kromě expertů z území jsou do projektu více vtažena vybraná města a obce, tedy Milevsko, Ústí nad Labem, Žďár nad Sázavou, Valašské Meziříčí, Kyjov, Jeseník, Loučovice, Hazlov, Tetín, Vepřkov a Svazek obcí Východní Krkonoše.

Problematika Smart City je pro obce samotné příliš složitá, říká Miriam Collaris, zástupkyně holandského partnera v projektu. Saša Kocková z Kanceláře Svazu jí položila několik otázek:

V projektu spolupracujete s českým svazem, SMO ČR, proč zrovna s ním?

Sami jsme sdružením samospráv, takže jsme pro spolupráci na tomto projektu hledali přirozeného partnera. Navíc blízké vazby se Svazem máme už mnoho let a jsme si vědomi jeho znalostí a předchozích zkušeností s projektem smart cities. Vzájemnou praxí a získanými poznatky se tedy můžeme vzájemně posílit. Dalším

důležitým důvodem pro oslovení Svazu ke spolupráci je existující síť kontaktů Svazu v celém území a dobré vztahy s ministerstvem, které projekt zadalo.

Co od projektu očekáváte?

Tento projekt podporuje řešení Smart City pro poskytování veřejných služeb v České republice na úrovni obcí, měst a krajů. Smart řešení by měla přispívat k co nejšir-

šímu využití dat a technologií, přičemž cílem je poskytování kvalitnějších, ekologicky příznivějších, méně energeticky náročných, inovativních a udrži-

telních veřejných služeb na poli energetiky, životního prostředí, mobility a správy.

Jak fungují holandské regionální samosprávy ve vztahu k chytrým projektům?

V Nizozemsku byla vypracována celonárodní strategie Smart City, která se rea-

lizuje prostřednictvím celé řady zapojených subjektů, včetně provincií. Provincie jsou součástí tzv. Úmluvy samosprávy na téma Smart City, do níž je zapojeno 51 subjektů (2 provincie, 16 municipalit, vodohospodářská správa, 15 firem, 15 neziskových organizací), a tyto všechny subjekty společně řeší komplexní

problematiku se smart elementy a další rozvoj. Problematika smart city je pro obce samotné příliš složitá. Provincie jsou si vědomy významu digitalizace a technologického pokroku, jehož lze využít ve prospěch řešení sociálních otázek.

Děkuji za rozhovor

Projektový tým se představuje

Český tým je sestaven z odborníků na dotační problematiku, veřejnou správu, chytré projekty nebo koncepci rozvoje území a bude účastníkům nabízet širokou paletu informací.

Mezi školiteli budou významné osobnosti a zkušení praktici, kteří budou městům a obcím předávat své znalosti a nasměrují je k vhodné přípravě chytrých projektů. Jedním z nich bude výkonná ředitelka Svazu měst a obcí **Radka Vladyková**, která se nedávno stala Osobností SMART CITY 2020, a to zejména za propagaci ekosystému Chytrá města a obce na půdě SMO ČR. Dalším je její kolega **Dan Jiránek**, ředitel Sekce pro projekty a inovativní řešení a dlouholetý primátor Kladna se zkušenostmi zejména ze školství a také ochrany životního prostředí.

Členkou týmu je starostka městyse Mladé Buky **Lucka Potůčková**, v současnosti také místopředsedkyně organizace CEMR sdružující evropské svazy a sdružení měst a obcí. Jejimi kolegy jsou pánové **David Škorňa**, **Miloš Prokýšek** a **Vít Král**.

David Škorňa má letité zkušenosti s EU programy, chytrými projekty a strategickým řízením. Koordinuje mezinárodní projekt SPARCS v oblasti chytré energetiky, klimatu a mobility ve městě Kladno. Město již několik let pilotuje chytrá řešení na bázi IoT plat-

formy Invipo, která uspěla v soutěži Chytrá města pro budoucnost v roce 2020 v kategorii měst nad 50 000 obyvatel. Je členem mezinárodních panelů a iniciativ, jako je UrbanGreenUP, PED City Panel v rámci Urban Europe apod.

Miloš Prokýšek je vedoucím organizační složky Smart Písek, kde zodpovídá za rozvoj konceptu Smart City. Mimo to působí na Jihočeské univerzitě v pozici odborného asistenta na Ústavu aplikované informatiky Přírodovědecké fakulty.

Vít Král je praktik a stojí za úspěšným zaváděním smart aktivit v jihočeském městě Milevsku. Město Milevsko se stalo vítězem kategorie měst do 10 000 obyvatel v soutěži Chytrá města pro budoucnost v roce 2019 a v roce 2020. Dále je členem Smart komise ve městě Písku a komise Smart regionu jižní Čechy. V loňském roce byl nominován na cenu v kategorii osobnost Smart city 2020. V březnu letošního roku mu vyjde knižní prvotina „Moře myšlenek“, kterou napsali společně s prof. Miroslavem Svítkem. Kniha se věnuje spolupráci ve Smart světě.

O medializaci se stará tisková zástupkyně Svazu **Alexandra Kocová**, zastupitelka a bývalá uvolněná radní Jesenice u Prahy pro školství a kulturu.

Všem jsme položili stejnou otázku:

V Nizozemsku mají pro inovativní projekty souhrnně nazývané smart celonárodní strategii, sama Miriam Collaris dále v rozhovoru říká, že problematika smart city je pro obce samotné příliš složitá. Jak v této souvislosti vidíte význam podobných vzdělávacích projektů, jako je tento? V čem je jeho přínos pro česká města a obce?

Radka Vladyková:

Jako Svaz měst a obcí ČR velice oceňujeme možnost zúčastnit se tohoto mezinárodního projektu. Pro zapojená města a obce to bude výborná zkušenost. Je pro ně důležité i uvědomit si, že ne všechna inovativní řešení se pro ně hodí. Vždy je nutné přihlídnout k místním podmínkám. A to si myslím, bude největším přínosem projektu, naučit se aplikovat dobrou praxi a chytré projekty a efektivně je využít ve prospěch rozvoje našich měst a obcí. Samozřejmě je pomoci nalézt vhodný finanční zdroj.

Dan Jiránek:

Zejména by to měl být přenos praktických zkušeností se smart řešeními včetně těch nejdůležitějších, tedy kde na ně vzít dostatek finančních prostředků, jak je plánovat a řídit tak, aby splňovala očekávání obcí a jejich

obyvatel, a přitom neznamenal zbytečnou zátěž, kdo z kolegů už má s takovým řešením zkušenost a starosta/starostka se ho může zeptat a nakonec, jakým chybám se vyhnout.

Lucie Potůčková:

Přínos tohoto projektu vidím především v tzv. síťování, to znamená propojení lidí, názorů, nejrozličnějších subjektů a také výsledků jejich aktivit a poznatků. Pokud se v menších obcích někde zmíním o smart projektech, ne všude to vyvolává nadšený aplaus. V mnohých případech ze starostů menších samospráv číší spíše nedůvěra. Ale myslím, že i tento přístup se pomalu ale jistě mění a lidé v zastupitelstvech, ve vedení měst začínají chápat, že co je smart, vůbec nemusí být drahé, neřkuli nadbytečné, ale právě naopak. Co ale obcím chybí, jsou příklady dobré i špatné praxe, databáze subjektů, které by jim mohly pomoci, a také know-how, jak na dobré projekty sehnat peníze nejen z dotací, ale i zajímavějším a inovativnějším

mixem finančních zdrojů, a právě to by mělo být cílem tohoto projektu.

David Škorňa:

Mezinárodní spolupráce je velmi důležitá. Umožní nám se podívat, jak naši kolegové ze zahraničí umí řešit obdobné problémy, jak se jim daří posouvat myšlenky smart city dopředu a jaké jsou faktory úspěchu, které za tím stojí. Holandští experti mají velké zkušenosti z terénu a chytrá řešení dovedli v některých případech do excelentních i praktických řešení, je to vidět na rozvoji měst a obcí a obecně kvalitě života jejich občanů. Pandemie nám trochu komplikuje způsob spolupráce, který by byl za normálních okolností postaven hlavně na osobní interakci. I tak ale pevně věříme, že našim městům a obcím projekt nabídne cenné zkušenosti a praktické rady, například, jak budoucí projektové záměry postavit na chytrých základech.

Miloš Prokýšek:

Přestože myšlenka smart city je mezi českými obcemi poměrně rozšířená, chybí doposud ve většině z nich systémový přístup

a řada municipalit doposud neopustila „ad hoc“ řešení. Vzdělávací programy ukazují cestu, jak se posunout do fáze soustavné a cílené činnosti. Tento konkrétní projekt přispívá také k lepší představě, jak učinit financování těchto aktivit dlouhodobě udržitelné, či jak financovat rozvoj tam, kde se obec nevejde do tabulek notoricky známých národních dotačních titulů.

Vít Král:

Jestliže se v běžném životě srovnáváme se západní Evropou, tak se nemůžeme srovnávat pouze v cenách potravin a výši platů, ale především ve snaze zachytit změny každodenního života s vidinou lepší budoucnosti rozvoje nás samotných a rozvoje míst, v kterých žijeme a která sdílíme s ostatními.

Alexandra Kocková:

Pro mě je největším přínosem možnost setkávání stejně nebo obdobně naladěných lidí, lidí, kteří jsou pro svou obec či město ochotni nasávat stále nové a nové informace. Prostě se učit s cílem přinést neotřelé myšlenky, vize, nápady a jimi to město, obec rozvíjet. A jednoznačně, příklady táhnou.

Davida Škorní se ještě ptáme na dopady výstupů projektu, mohou i jiná města a obce čerpat z jeho výstupů?

Projekt bude mít přímý dopad na vybrané obce a města, které jsou do projektu zapojeny. Má mj. ukázat různé formy a způsoby financování chytrých a inovativních projektů v území. Městům a obcím může nabídnout určité návody a kuchařku, jak nejen rozvojové projekty „ochytit“, ale i jak postavit strategii financování. A výsledky z této interakce v projektu chceme nabídnout dalším městům a obcím a ukázat jim na příkladech, že chytrá řešení nejsou tabu či něco neuchopitelného, ale vlastně mnohdy jde o integrovaná a velmi praktická řešení, byť třeba postavená na využití nových technologií.

Poslední otázka je na Dana Jiráňka, bude Svaz realizovat i další podobné projekty?

Ano, v současné době zahajujeme projekt pracovní nazývaný SMART II., který je dotován z OP Zaměstnanost. Dokončujeme sestavení týmu, kde kromě odborníků z praxe tedy z obcí, měst a DSO bude řada partnerů, např. Hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy, Konfederace odborových svazů, CzechInvest, akademická sféra, neziskový sektor atd. Cílem projektu je kromě vzniku metodiky pro smart řešení i konkrétní pomoc 28 městům a obcím z celé ČR od tvorby smart strategií nebo jejich posuzování až po podporu praktické realizace konkrétních projektů.

*Ing. Alexandra Kocková
tiskový zástupce Svazu*

Kam s plasty a lze vůbec energeticky využít tzv. výmětů?

Po měsíci fungování nového zákona o odpadech, který vstoupil v účinnost 1. 1. 2021, se dostávají obce do zoufalé situace ohledně plastového odpadu. K této problematice již proběhla řada jednání (viz také krátké zprávy, str. 4). Zde trochu podrobněji.

Nejen že se zvýšily ceny od třídících linek na 2000–2500 Kč bez DPH za tunu plastového odpadu a svozové firmy tyto finance vyžadují po obcích, ale třídičky začínají svým externím dodavatelům zastavovat další odběr. Jako důvody tohoto kroku uvádějí, že nový zákon omezuje ukládání plastového výmetu na skládky a ZEVO tento výhřevný materiál nechtějí přijímat. Předávání výmetů k výrobě TAP je výrazně omezeno jak odběrem vyrobeného paliva do cementáren na základě dlouhodobých smluvních vztahů, tak zpřísnujícími se limity na obsah chloru.

Na druhou stranu u nás existují tzv. recyklační firmy, kterým chybí materiál na zpracování, tedy plastový materiál ze žlutých kontejnerů. Zjišťovali jsme si toto tvrzení a ano je pravdivé. Ovšem jen z části. Těmto firmám chybí materiál právě z třídících linek, které se potýkají s odbytem výmetu. V ČR není technologie, která by zpracovávala přímo veškerý materiál ze žlutých nádob (i Transform Bohdaneč musí vytrídřit minimálně PET lahve).

Využití plastového odpadu na výrobu alternativního paliva TAP, které dnes hojně

využívají cementárny, je omezeno dlouhodobými smluvními vztahy s odběrateli paliv. Problém s odběrem českého TAP je, dle našeho názoru, možno řešit v delším časovém horizontu. V návaznosti na stávající situaci ohledně možností energetického využití výmetů z třídících linek v ČR provedla Česká asociace oběhového hospodářství, z. s., (ČAOBH) průzkum mezi členy a partnery asociace s cílem zmapovat aktuální zpracovatelské a odbytové možnosti výmetů mimo režim skládování. Cílem bylo ověřit aktuální možnosti zvýšení kapacity pro úpravu a následné

energetické využití těchto odpadů. Z výsledku průzkumu vyplynulo, že vybraní členové a partneři ČAOBH mají připraveny projekty a konkrétní akce na posílení zpracovatelských kapacit a mají projednány i odbytové možnosti. Podmínky umožňují navýšení zpracování a využití těchto specifických plastových odpadů v neprodlené reakci na poptávku trhu.

Členové a partneři asociace mohou v relativně krátkém čase reagovat na poptávku tak, aby se co nejdříve navýšila kapacita zpracování plastových výmětů o celkové množství okolo 30 000 tun. Převážná část tohoto množství by měla být upravena na TAP.

Problémem tedy zůstává přesměrování odpadových toků ze skládek na zařízení úpravy pro energetické využití. To sice vyžaduje přestrukturování obchodních vztahů třídících linek na jiná koncová zařízení pro výmět, ale to je problém spíše administrativně logistický.

Nejvíce se problém týká aktuálního stavu. Již nyní začínají být skladové prostory řady firem plné plastových výmětů. To je bohužel fakt, který s pokračujícími svozy z obcí stále narůstá. A firmy, s ohledem na dikci nového zákona a na nulovou legisvakanci lhůtu, začínají čelit rizikům možných postihů. A to aniž by se na závažnosti situace jakkoli negativně podílely.

Je fér zdůraznit, že původní návrh MŽP, který vycházel z dikce evropské legis-

lativy, by stávající problém nezpůsobil. Na návrh konkrétních subjektů či osob a se souhlasem MŽP se však bohužel v dalších fázích legislativního procesu, kdy již nebylo možné návrh připomínkovat, prosadilo znění, které bohužel ani technicky neodpovídá potřebám samotných zpracovatelských procesů. To pak navíc v kombinaci s nulovou legisvakancí lhůtou způsobilo stávající vážné problémy. Jak plyne z reakcí jednotlivých firem a z řady diskuzí, které se na dané téma v těchto dnech vedou, v další fázi bude samozřejmě třeba vyřešit i otázku střednědobého výhledu. Se stávajícím nastavením legislativy to nevypadá na brzkou realizaci prioritně potřebných recyklačních technologií, kam by měly být vytříbené plasty dle evropské hierarchie směřovány zejména.

Stejně tak je z reakcí firem zřetelné, že je třeba vytvořit lepší/funkční právní prostředí pro energetické využití a zpracování upravených odpadů. Jak vidíme, problémy jsou už nyní a je jisté, že těchto upravených odpadů bude v dalším období vznikat o poznání větší množství. A musíme být schopni tu nerecyklovatelnou část (které by mělo být méně) kvalitně energeticky využít. K tomu, aby to bylo v potřebném množství možné, je třeba zajistit technologicky neutrální a férové nastavení pro procesy výroby TAP. Je logické,

že samotné výměty nebudou uplatnitelné v potřebném množství. Z reakcí firem je viditelné, že k realizaci větších zpracovatelských kapacit je pro ně otázka potřebného rozumného a férového nastavení této části legislativy klíčová a zatím může být důvodem trvajících vyčkávání s potřebnými investicemi. I k tomu je tedy třeba vést společnou a otevřenou odbornou diskuzi.

Svaz se pravidelně účastní přímého jednání s MŽP, ČAOBH a společností EKO-KOM, a. s., jednak s cílem upřesnit možnosti, ale také s cílem identifikovat nástroje, které by urychlily přesměrování odpadových toků a eliminovaly regionální nerovnováhy (viz *krátké zprávy*).

*S využitím materiálu poskytnutého ČAOBH zpracovala Mgr. Ivana Kutra
Legislativní a právní sekce*

Omezení pohybu vykazuje znaky diskriminace

Svaz v aktuální dobu upozornil na nesmyslnost posledních opatření vlády v souvislosti s nouzovým stavem. Opatření musí být vyjádřeno jasně a srozumitelně. Musí být prakticky realizovatelné a předvídatelné ve všech případech. Pokud vláda vydá opatření, které neposkytuje právní jistotu, nelze očekávat, že takové opatření bude pro osoby, které se jím mají řídit, srozumitelné a tedy přijatelné. Vláda by tak místo opisování ze zahraničí měla vycházet ze sídelní struktury České republiky a regionálních specifik.

Svaz označil usnesení vlády omezující pohyb obyvatel mezi okresy za reálně neaplikovatelné. Naprosto nesmyslná a diskriminační je pak povinnost setrvat v případě cest za účelem pobytu v přírodě nebo parcích a sportování na venkovních sportovištích na území obce, ve které má osoba trvalý pobyt nebo bydliště. Omezení na území okresů a obcí vykazuje znaky diskriminace zejména s ohledem na vymezení hlavního města Prahy jako území okresu a současně obce. Již první den se ukázalo, že v některých případech je vymáhání omezení pohybu na území okresu/obce v rozporu se „zdravým rozumem“.

Toto téma komentoval nejen předseda Svazu František Lukl, ale také třeba náměstek hejtmána Jihomoravského kraje Jiří Natl, který poukázal např. na to, že podle vydaných opatření může občan v Praze ve volném čase bez omezení urazit desítky kilometrů, pro občany v některých obcích jsou k dispozici naopak jen stovky metrů. To je obrovská nerovnost, která není zdůvodněná žádnými

epidemiologickými důvody. V situaci, kdy víme, že hlavním zdrojem nákazy jsou pracoviště, je vyhlášený lockdown především další zátěží psychiky občanů již rok zkoušených pandemií.

Absurdnost rozhodnutí dokládá i usnesení vlády z neděle 28. února 2021, na základě kterého dostal ministr vnitra Jan Hamáček oprávnění udělovat výjimky z usnesení vlády o omezení pohybu osob. Vláda tak sama popírá smysl usnesení o omezení pohybu osob na úroveň okresu/obce. Pokud vláda shledává jako potřebné omezení pohybu, která musí obstát v testu proporcionality, pak větší smysl dává omezení pohybu na území kraje a v případě cest do přírody či za sportem na území okresu. Prostřednictvím usnesení vlády omezujícího pohyb je osobám ukládána povinnost a omezováno základní ústavní právo. Takové opatření musí vykazovat znaky právní jistoty, má-li být dodržováno a vynucováno.

čerpáno z tiskové zprávy Svazu

Osobností SMART CITY 2020, a to zejména za propagaci ekosystému Chytrá města a obce na půdě SMO ČR, se stala Radka Vladyková, výkonná ředitelka Svazu.

Letošní slavnostní předávání ocenění v rámci soutěže CHYTŘÁ MĚSTA 2020 proběhlo s ohledem na nouzový stav a opatření vlády související s pandemií covid-19 v on-line podobě. Hlavním cílem soutěže je propagace konkrétních projektů a dlouhodobých strategií celostních modelů SMART CITY. Je určena nejen pro města, ale také obce a kraje, které se chtějí zapojit do sdílení dobré praxe při využívání postupů a trendů při dlouhodobě budované koncepci SMART CITY. Radka Vladykové jsme se zeptali:

Kdy jste se poprvé setkala s pojmem smart city?

Již v době svého starostování v Jesenici u Prahy. Při této práci jsme často řešili buď nedostatek finančních prostředků, nebo technické či jiné zádrhele, které nám bránily v realizaci nadějných projektů. Projektů, které by význačně přispěly ke zlepšení života jesenických občanů. Měli jsme ale výbornou partu lidí, jak kolegů zastupitelů, tak i na úřadě, a s nimi se víze o zlepšení života našich občanů uskutečňovaly jedna báseň, jak se říká. Byli jsme nadšení pro nejruznější moderní techniku, ale i pro obyčejné věci, které dokázaly přiblížit lidi k sobě. Zavedli jsme v Jesenici jako první

v republice nejmodernější typ veřejného osvětlení bez modré složky světla, která se v noci v přírodě nevyskytuje.

Jak si vysvětlujete, že jste získala cenu právě Vy?

V loňském roce Svaz úspěšně dokončil projekt SMART CITY, v rámci kterého vznikl rozsáhlý materiál nejen pro naše členy. Od rešerše zahraničních strategických dokumentů až po příklady dobré praxe v naší zemi. Realizace inovativních řešení je však mnohdy velmi náročná. Intenziv-

ně pracuji na vytváření prostoru pro města a obce, aby jejich vedení měla možnost se seznámit s projekty a postupy, jak dojít od úvodní myšlenky k realizaci. Pozice výkonné ředitelky Svazu mi dává jedinečnou možnost zprostředkovávat informace o nových možnostech pro rozvoj měst a obcí do celé republiky.

Za rozhovor děkuje Alexandra Kocková

Otevřete malotřídky! Příběh první školy testující své žáky

Mgr. Adam Šimůnek je ředitelem malotřídní základní školy v Branticích. Z celkových 39 žáků chodí v Branticích už od listopadu většina z nich na prezenční výuku do budovy zdejší školy, dvanáct starších žáků ale musí zůstat na distanční výuce. A to i přesto, že do školy dochází třeba jejich sourozenci, se kterými se odpoledne stejně potkají doma. V případě malotřídních škol proto podle ředitele Šimůnka postrádá zákaz přítomnosti dětí ve škole smysl. Inicioval proto už začátkem tohoto roku výzvu, ke které se připojilo 680 z celkem 771 malotřídních škol z celé republiky. Výzvu, ke které se připojil i Svaz měst a obcí, ale vláda nevyslyšela. Ředitel se ale ve své snaze o otevření školy nevzdává. V únoru proto v Branticích jako jedni z prvních spustili zkušební testování žáků antigenními testy. Jak testování probíhalo a s jakými výsledky? Umožní otevření škol pro další žáky? Na to jsme se zeptali přímo ředitele Šimůnka.

O testování ve školách se hovořilo už delší dobu. Kdy jste se rozhodl vzít situaci do vlastních rukou?

Pro testování jsme se rozhodli ve chvíli, kdy ministr školství uvedl testování žáků jako podmínku jejich návratu do škol. Navázali jsme tím na naši první výzvu k otevření malotřídních škol, vznikla tak druhá aktualizovaná výzva, ve které jsme vládě nabídli, aby se malotřídní školy staly pilotními školami v testování. Celé znění výzvy najdete na webu www.malotridky.org.

Ministerstva si naši výzvu přehazovala mezi sebou a žádnou oficiální odpověď jsme nedostali. Tak jsme se do toho pustili sami. Ve výzvě 2.0 jsme navrhovali testování v prostorách škol, avšak pro tuto variantu bylo pouze 230 ředitelů a ředitel malotřídních škol. Proto jsme výzvu upravili dle rakouského modelu domácího testování. Oslovili jsme dodavatele rakouských testů, 10. února jsme testy získali a 12. února začali testovat.

Děti se u vás testují samy doma. Jak jste je instruovali, aby test provedly správně? Dá se v tom na žáky spolehnout? Jak prokazují výsledek testu?

Děti se testují za přítomnosti rodiče. Jedná se o testování v přirozeném bezpečném rodinném prostředí. Každá rodina má svou ranní rutinu, své rituály, svůj denní režim. To je důležité. Nám se podařilo do tohoto režimu zapojit i testování. Na začátku byli dodavatelé testů proškoleni všichni pedagogičtí zaměstnanci.

V rámci školení jsme si vyzkoušeli test sami na sobě. Bylo vidět, jak dospělí špatně reagují na to, že druhý sleduje, jak mu vyjde výsledek. I z tohoto usuzuji, že je důležité testovat doma. Jeden kolega učitel po provedení testu řekl: „Proč už tyto testy nepoužíváme dávno?“ Po kladné reakci kolegů jsme pro rodiče našich žáků vytvořili instruktážní video a poslali jim informativní e-mail. Následující den proběhla distribuce celých testových sad rodičům. Testové sady byly předávány za vyplnění a podepsaný informovaný souhlas. Rodiče měli možnost se na vše doptat. V pátek 12. února jsme provedli start testování, tak abychom vychytali případné komplikace. Od dalšího týdne testujeme každé pondělí.

Jak tedy probíhá samotné testování, sběr testů a oznamování výsledků?

Testujeme antigenními neinvazivními testy výtěrem z dolního kraje nosu. Odběr touto metodou je nenáročný a nebolestivý. Rodiče provedou test a v případě, že je test negativní, označí ho jménem dítěte, datem odběru a podpisem. Takto vypracovaný test dítě odevzdává u vstupu do školy. U vstupu do školy stále probíhá měření teploty, všichni příchozí si dezinfikují ruce atp. Je samozřejmě potřeba vyřešit i likvidaci tohoto odpadu. Máme speciální pytle na biohazard odpad, bezpečný svoz a likvidaci odpadu zajišťuje krnovská nemocnice.

A v případě pozitivního výsledku?

V případě pozitivního testu zůstává dítě doma a my mu školní výuku streamujeme. Žádné přípravy navíc, dítě má možnost sledovat výuku stejně jako jeho spolužáci a ještě s nimi může komunikovat o přestávkách. Ale antigenní testy nemají 100% spolehlivost, mohou být i falešně pozitivní. Zvažujeme proto proces přetestová-

ní PCR testy (ty už jsou taktéž neinvazivní, např. kloktací). Po odebrání pozitivního vzorku by rodič zavolał kurýra, který odveze PCR test do nejbližší laboratoře. Výsledky bývají nejpozději do 48 hodin. Tím by odpadl strach rodičů a společnosti z 14denní karanténní povinnosti. Takový postup jsem navrhoval i MŠMT.

Jaké jsou reakce rodičů? Vítají testování a otevření škol, nebo převládá skepse? Nebojí se pozitivního testu kvůli případné karanténě?

Testování je dobrovolné. Z našich 39 žáků jsme začali ihned testovat 37 žáků. Dvě rodiny čekají, až bude testování nastaveno státem. Reakce rodičů je taková, že testování berou jako nutnost. Někteří jsou rádi, že mají testy doma, a berou to i jako ochranu celé rodiny.

K jakým dalším opatřením ve škole jste přistoupili? Je podle vás škola rizikovým prostředím?

Testy nejsou stoprocentní. To víme, proto bereme testování jako nadstavbu současných opatření (desinfekce rukou, měře-

ní teploty, homogenita tříd, větrání atd.). V naší škole postupujeme podle všech nařízení a doporučení, ale zároveň stále hledáme cesty, jak náš systém zdokonalit. Jako nadstandard jsme např. všem zaměstnancům nakoupili nano roušky, u vstupu do každé třídy máme nášlapné desinfekční plochy. Máme systém preventivní absence, kdy děti v případě podezření zůstávají doma do provedení testu. Tento postup ale bohužel narušuje fakt, že zdravotníci a hygienici často doporučují sourozencům a dalším členům domácnosti dál do školy docházet, což vnímám jako nesprávný postup.

Mohou si ze škol vzít příklad i ostatní?

Dle mého názoru je důležité přenést odpovědnost za současnou situaci na celou společnost. Nyní to je tak, že vláda nastavuje restriktce. To jsou ta hlavní opatření, která většina z nás vnímá. Ale pokud dáme lidem testy a možnost se testovat ve škole, v práci i doma, tak věřím tomu, že to může být ten správný impuls pro dodržování opatření.

Za rozhovor děkuje Martin Pikous

MŠMT začíná testovat podobu středního článku podpory škol v regionech

Střední článek jako místo podpory v administrativní i pedagogické práci, koordinátor komunikace mezi školami a zřizovateli na straně jedné, Ministerstvem školství, Českou školní inspekcí, Národním pedagogickým institutem a dalšími aktéry vzdělávání na straně druhé. S takovou představou spustilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pilotní ověřování jednoho z nejzásadnějších opatření nové Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Pilotáž zahájilo ministerstvo začátkem roku ve dvou okresech – Semily a Svitavy. Právě na Svitavsku se do příprav pilotáže již aktivně zapojil i starosta Svitav a předseda Školské komise Svazu Mgr. David Šimek.

Na MŠMT se realizace ujalo nově zřízené Oddělení podpory škol. Na bližší informace o představách ministerstva na podobu středního článku jsme se proto zeptali vedoucí tohoto oddělení a členky týmu Strategie 2030+ Mgr. MARTINY BĚŤÁKOVÉ.

Jakou formu podpory mohou školy a zřizovatelé očekávat od středního článku?

V prvních fázích se podpora zaměří zejména na podporu v nepedagogické oblasti, v administrativních otázkách a managementu školských organizací. Ředitelům škol se tak dostane pomoci třeba ve školské legislativě či pracovním právu, v ekonomice školy či digitalizaci nejrůznějších procesů. Konkrétní forma vzejde mj. z rozhovorů s řediteli. Tímto celý proces začneme, protože nám pomohou identifikovat největší problémy. V pilotních okresech se budeme snažit poskytovat co nejvíce individuální pomoci a na regionální a celorepublikovou úroveň se pak zkušenosti budeme snažit přenést sdílením metodických materiálů, vzorových řešení i příkladů dobré praxe. Zároveň chci ale říct, že primárním cílem je stále zvýšení kvality vzdělávání. Vycházíme z předpokladu, že odbornění vedení škol od administrativy jim umožní věnovat více času pedagogické práci a zvyšování kvality obsahu výuky.

A podpora v pedagogické práci?

Jak říkám, v centru našeho zájmu je kvalita vzdělávání. Administrativní podpora je jen jednou z cest a jen jedním z faktorů, kde školám chybí podpora. I na pedagogickou práci totiž školy zůstaly z velké části samy. V oblasti pedagogického leadershipu, řízení pedagogického procesu a zvyšování kvality vzdělávání chceme především zprostředkovat práci dalších vzdělávacích institucí. Velký zájem o spolupráci projevili třeba Národní pedagogický institut, který nyní pro školy připravuje tematicky zaměřené balíčky podpory v různých oblastech. Chceme na tomto poli spolupracovat také s krajskými poskytovateli DVPP i neziskem, podporovat činnost místních akčních plánů.

Na jaké úrovni má být střední článek umístěn? Jak má být zakotven institucionálně?

Zvažovali jsme různé modely využívající stávající struktury. ORP, MAP, krajskou strukturu NPI. Musíme brát v úvahu počty škol a personální kapacity. Došli jsme tak k umístění na úrovni okresů, kde nyní pilotáž spouštíme. Jednáme také o možnosti zapojit kraje. Ostatně konečná struktura by měla být pravděpodobně víceúrovňová. Najít ideální model je právě jedním z cílů pilotáže. V této chvíli je nicméně koordinace středního článku přímo řízena MŠMT.

S jakým počítáte personálním obsazením? Najdete odborníky v každém okrese?

Na pilotáž ve dvou okresech je nyní vyčleněno celkem 10 úvazků (2 pražští koordinátoři plus 4 úvazky na okres, 1 koordinátor a 3 metodici). Počet pracovníků v území se podle výsledků pilotáže může ještě změnit. Samozřejmě nelze sehnat např. právníka se specializací na školskou legislativu na každý okres, takže některé služby budou poskytovány později na krajské nebo centrální úrovni a jejich poskytování budou koordinovat metodici v okrese, kteří budou mít naopak přímý kontakt se školou. Myslím, že budeme v regionech nabízet zajímavou pracovní příležitost pro ty, kteří mají ve školství zkušenosti, chtějí se o ně podělit a zároveň změnit prostředí.

Když zmiňujete okresy, někteří kritici straší bývalými školskými úřady. Je takové přirovnání na místě?

To určitě není správné přirovnání. Školské úřady byly správními orgány s kontrolní a řídicí funkcí. Nechystáme střední článek řízení, ale střední článek podpory. To je myslím všeříkající rozdíl. Nechceme nahrazovat roli zřizovatelů, školských odbo-

rů ani ČŠI. Střední článek nemá ambici ani zákonné zmocnění k jakékoliv rozhodovací pravomoci. Nevystupuje ve vrchnostenském postavení, ale v pozici partnera škol i zřizovatelů.

Budete se tedy věnovat i podpoře zřizovatelů?

Ano, podpora je cílena stejnou měrou na školy i zřizovatele. Zejména menší obce často nemají odborné zázemí, není-li např. starosta pedagogem, nemusí pak vždy dobře fungovat komunikace mezi školou a zřizovatelem. Úkolem středního článku bude proto i metodická podpora zřizovatelů škol při plnění jejich zřizovatelské role.

Pilotní ověřování má trvat dva roky? Co bude následovat?

Pilotáž má probíhat do července 2023, na to plynule naváže projekt IPs Střední článek realizovaný v rámci operačního programu OP JAK do roku 2025. V průběhu toho bude v roce 2025 končit podpora místních akčních plánů (MAP4), které by se mohly z velké části transformovat právě do středního článku. Dále do území se bude projekt rozšiřovat zřejmě v etapách. Nicméně v roce 2025 by již měl fungovat celorepublikově.

Za rozhovor děkuje Martin Pikous

CEMR oslavil 70. výročí své činnosti

Rok 1951 – 28. ledna se 56 starostů z Belgie, Francie, Německa, Itálie, Lucemburska, Švýcarska a Nizozemí schází ve švýcarské Ženevě a zakládají Radu evropských obcí (Council of European Municipalities), dnešní Radu evropských obcí a regionů (CEMR). Přesně 70 let poté, 28. ledna 2021, si starostové, primátoři a představitelé regionů z celé Evropy připomněli toto výročí, které dalo vzniknout dnes nejširší evropské asociaci reprezentující 100 tisíc místních a regionálních samospráv sdružených v 60 národních asociacích z 41 zemí. Svaz je součástí této široké rodiny samospráv již od r. 1992.

Pravda, zakládající otcové si jistě v roce 1951 nepředstavovali, že tak významná oslava se uskuteční, aniž by se účastníci měli možnost setkat osobně tváří v tvář, podat si ruce a připít si skleničkou dobrého vína (a to ani nemluvě o tradičním, v západních či jižních zemích oblíbeném způsobu přivítání v podobě polibku na tváře). Vše se totiž ze známých důvodů muselo odehrát virtuálně prostřednictvím on-line streamu.

Forma jednání však není zdaleka jediným rozdílem mezi dobou, kdy CEMR vznikl, a dneškem. Tehdy celá Evropa byla krátce po, do té doby, nejstrašnějším válečném konfliktu a většina Evropanů měla v paměti i 1. světovou válku a léta vážné hospodářské krize 30. let. Evropské hospodářství, životy lidí byly otřeseny prožitými hrůzami a bezprecedentním potlačením základních lidských práv. Ani další desítky let nebyla, zvláště ve východní části evropského kontinentu, jednoduchá, Evropě byl však dopřán opravdu výjimečný čas míru, obnovy a po pádu totalitních komunistických režimů také nejintenzivnější spolupráce a solidarity mezi evropskými státy, které nemají v historii období. Řekli bychom, že tyto zkušenosti formovaly rozhodnutí udělat vše, aby se krizové a válečné situace už nikdy neopakovaly a aby se co největšímu počtu Evropanů žilo dobře a svobodně (i když život je i tak stále riskantní způsob existence).

Kdybychom si připomínali výročí vzniku CEMR v lednu před rokem, asi bychom neviděli příliš věcí, které by se daly porovnat s dneškem, a brali bychom to jako exkurzi do časů dávno minulých. Ale pandemie jednoho koronaviru nám připomněla, že krize v podobě ohrožení života, ekonomiky i základů fungování společnosti může přijít kdykoliv a většinou neočekávaně. A najednou věta ze zakládající listiny CEMR „starostové a zvolení členové místních samospráv, které i přes národní hranice spojuje odpovědnost správy obcí a jsou v přímém kontaktu s lidmi a každodenní realitou, jsou staviteli Evropy, která je svobodná, sjednocená a respektující rozmanitost“ má svou aktuálnost i dnes, kdy čelí

Uprostřed Fernand Corttier, 1. prezident CEMR, starosta Ženevy

me dopadům pandemie a s ní spojenému propadu ekonomiky v kontextu dalších globálních a společenských hrozeb, jako je změna klimatu, migrace, rozdělené společnosti oslabené nedůvěrou vůči svým demokraticky zvoleným vládám, válečné konflikty v jiných částech světa nebo růst agrese zemí s autoritářskými režimy.

V počátku nové organizace samospráv se její činnost soustředila především na partnerskou spolupráci měst a obcí a posílení autonomie samospráv. Dnes, kdy je Evropa propojena sítí tisíce linek, spolupráce mezi obcemi a městy a obce se mohou opírat o principy Evropské charty místních a regionálních samospráv při vyjednávání např. kohezní politiky, legislativy a strukturálních reforem s národními i evropskými orgány, vidíme, jak důležité to bylo. Ruku v ruce s procesem integrace a rozšiřování Evropského společenství se postupně měnila i náplň CEMR, který se začal stále více orientovat na sledování nových evropských politik a legislativy, které stále více ovlivňovaly běžný chod samospráv, a na prosazování zájmu samospráv v tomto procesu.

Dnešní CEMR je založen na dvou základních pilířích: prvním je ovlivňování politik a legislativy Evropské unie a druhým je

existence jedinečné platformy pro spolupráci a výměnu zkušeností mezi členskými národními asociacemi a přímo obcemi, městy a regiony.

První pilíř je naplněný pozorným monitorováním dynamického legislativního a rozhodovacího procesu na evropské úrovni, neustálého vyhodnocování dopadů nových nebo novelizovaných legislativních opatření na samosprávy, vytváření stanovisek za všechny členské asociace CEMR a intenzivním lobbinkem u evropských institucí. Je to rychle jedoucí vlak, který vyžaduje vysoké nasazení při jeho sledování a optimálně spouštění nejen samotného sekretariátu CEMR, ale především jeho členských asociací, které musí být připraveny poskytovat expertízy, připomínky a účastnit se jednání, na kterých pak vznikají stanoviska CEMR za všechny evropské samosprávy. CEMR tedy funguje jako zprostředkovatel relevantních informací, koordinátor při zpracování společných stanovisek a komunikátor hlasu samospráv vůči institucím EU a dalším aktérům.

Ale ještě pár čísel: CEMR za poslední 3 roky vydal celkem 17 stanovisek k návrhům Evropské komise týkajících se například

balíčku Zelené dohody pro Evropu, kohezní politiky, rozvoje venkova, dopadu pandemie Covid-19 apod. a účastnil se nespočetných jednání na půdě Evropské komise, Evropského parlamentu, Výboru Regionů nebo Rady EU. Svaz se do řady z nich také zapojil zasláním svých připomínek a stanovisek konzultovaných s pracovními komisemi Svazu.

Druhý pilíř je z pohledu členských obcí Svazu mnohem více praktický a z jejich pohledu má pro ně větší přínos. Jeho podstatou je živá platforma pro výměnu zkušeností, sdílení dobré praxe, které se odehrávají za koordinace CEMR na jeho akcích nebo v rámci jeho projektů, nebo pak bilaterálně přímo mezi samotnými členskými asociacemi. CEMR vnímá svou členskou základnu jako unikátní pool expertů a znalostí, které využívá pro zpracování analýz, souborů dobré praxe a daty podložená stanoviska. Knihovna CEMRem vydaných publikací je zajímavá a např. zde můžete nalézt analýzu zaměřenou na dopad pandemie Covid-19 na samosprávy, toolkit k implementaci Cílů udržitelného rozvoje na místní úrovni, příklady financování energetických projektů na místní

úrovni nebo analýzu struktury a kompetencí samospráv v evropských zemích.

Jeden příklad přínosu členství pro Svaz a jeho členy za všechny. Díky kontaktům navázaným v rámci CEMR se rozvinula spolupráce mezi Svazem a norskou asociací KS, která dala vzniknout pilotnímu projektu zaměřenému na vzdělávání volených zástupců obcí a měst. Tehdy, v r. 2009 byl projekt financován z Norských fondů a využil přenosu v praxi odzkoušeného vzdělávacího modelu z Norska do českého prostředí. Projekt se stal předchůdcem pro další projekty Svazu, jako byl Vzdělaný zastupitel, Odpovědný zastupitel až ke dnešnímu projektu Efektivní správa obcí, které již všechny realizoval Svaz samostatně s využitím evropských fondů a Svaz se stal akreditovanou vzdělávací organizací.

Co dál mohou české obce a města a Svaz využít v CEMR?

- síť národních asociací pro navázání partnerské spolupráce nebo jiného typu mezinárodní spolupráce
- výměnu zkušeností a praxe v různých oblastech aneb „jak to funguje jinde?“

- účast na vzdělávacích workshopech, konferenčních a dalších akcích CEMR a naopak využití kontaktů pro získání speakerů z jiných zemí na akce Svazu nebo jeho členů
- přenos zkušeností v oblasti ochrany klimatu v rámci Paktu starostů a primátorů (CEMR je jedním ze zakládajících organizací a spolupodílí se na jeho činnosti)

Co říci na závěr? Od r. 1951 CEMR prošel dlouhou cestou, kdy se proměnil z malé organizace s kanceláří o pár lidech v Paříži v největší evropskou asociaci samospráv s profesionálním zázemím sídlícím v Bruselu jen pár kroků od sídla Evropského parlamentu, která má váhu jak před evropskými institucemi, tak před těmi na globální úrovni. V neposlední řadě je to také společenství založené na osobních, nezřídka přátelských kontaktech starostů, primátorů, zastupitelů nebo kolegů z řad zaměstnanců asociací, které můžete navštívit, ať se vydáte do jakékoliv země nebo města v Evropě.

*Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Politický výbor CEMR, Orleans, leden 2020

Posílení přeshraničních veřejných služeb je klíčem ke zlepšení každodenního života v evropských příhraničních regionech

Předseda Komise Svazu pro zahraniční spolupráci, místostarosta obce Rádlo a člen delegace ČR ve Výboru regionů Pavel Branda představil na únorovém plenárním zasedání Evropského výboru své stanovisko s názvem *Přeshraniční veřejné služby v Evropě*. Stanovisko řeší zlepšení přístupu k veřejným službám pro občany žijící v příhraničních regionech EU, jejichž přínos pro každodenní život se ukazuje zvláště důležitý v současné situaci pandemie Covid-19.

Téměř třetina občanů EU žije nebo pracuje v příhraničních regionech, kde je přístup k veřejným službám, jako je doprava, vzdělání nebo zdravotní péče, často omezený ve srovnání s centrálními regiony nebo s regionem hlavního města. To platí zejména pro řídce osídlené oblasti se stárnoucí populací. Přeshraniční poskytování veřejných služeb by nejen zvýšilo kvalitu života občanů na každé straně, ale také by tyto veřejné služby zefektivnilo z hlediska nákladů. Stanovisko zdůrazňuje, že je zapotřebí silnějšího právního rámce v rámci EU, který umožní účinné zřízení a správu přeshraničních veřejných služeb. Dále rovněž vyzývá členské státy, aby přehodnotily své vlastní právní rámce, pokud jde o jejich dopad na příhraniční regiony, protože stávající rámce často ukládají ohromnou administrativní zátěž a vysoké náklady, které způsobují, že mnoho místních a regionálních orgánů upustilo od svých plánů. „Přístup k přeshraničním veřejným službám přispívá ke snižování negativních dopadů na hranice a může zvyšovat kvalitu života občanů žijících v příhraničních regionech. Chtěli bychom vidět konkrétnější kroky, které by zlepšily podmínky pro účinné

poskytování přeshraničních veřejných služeb v Evropě, jako jsou právní rámec, struktura a financování,” uvedl Pavel Branda.

Dále doporučuje, aby členské státy přidělily část svých zdrojů v rámci iniciativy REACT-EU na programy přeshraniční spolupráce, což umožní účinné opětovné zahájení a posílení přeshraniční spolupráce po krizi Covid-19. Dále navrhuje zřízení stabilních, stálých, přeshraničních vnitrostátních přeshraničních kontaktních míst, která by mohla pomoci při systematickém odstraňování hraničních překážek, a konstatuje, že minimální úroveň přeshraniční spolupráce musí být zachována i v době krize.

Aby se zlepšil přístup k veřejným službám v příhraničních regionech, Evropský výbor regionů podporuje vytvoření Evropského přeshraničního mechanismu (ECBM), který je v současné době v Radě Evropské unie blokován. Stanovisko rovněž zdůrazňuje výhody a potenciál evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS), které by mohlo být užitečné zejména v případech, kdy jsou hlavními poskytovateli veřejné orgány a kde je zapotřebí společný rozpočet a zaměstnanci.

Evropský výbor regionů se rovněž připojil k iniciativě European Cross-Border Citizens' Alliance, která byla založena z iniciativy Asociace evropských příhraničních regionů (AEBR) v červnu 2020 v návaznosti na zkušenosti z krize Covid-19. Aliance vyzývá všechny občany žijící v příhraničních regionech, jakož i všechny občany, kteří se o toto téma zajímají, aby se připojili k Alianci a podepsali ji na webových stránkách Evropského výboru regionů.

*Zdroj: Tisková zpráva
Evropského výboru regionů*

Jak budou rozděleny evropské finance v ČR?

V uplynulém roce jsme vás opakovaně informovali o vývoji přípravy nového programového období. Opakovaně jsme ovšem upozorňovali na to, že většina informací je zatím pouze v podobě návrhu a na finální schválení se čeká. Nyní konečně přinášíme informace, které jsou již finální.

Zásadní skutečností, která byla zveřejněna na konci roku 2020, je informace, že Evropský parlament ve středu 16. prosince 2020 **schválil rozpočet Evropské unie na příštích sedm let**. Schválení rozpočtu, které bylo blokováno několika členskými státy (Polsko, Maďarsko) podpořil parlament ve chvíli, kdy byl akceptován princip právního státu, který je podmínkou pro čerpání evropských dotací. V návaznosti na tento souhlas Evropského parlamentu přijala Rada 17. prosince 2020 nařízení, kterým se stanovil **víceletý finanční rámec EU** na období 2021–2027. Evropská

unie a jejích 27 členů bude v následujících 7 letech hospodařit s **1 074,3 miliardami eur** (v cenách roku 2018). Spolu s nástro-

jem na podporu oživení ekonomiky s názvem **Next Generation EU** ve výši **750 miliard eur** bude moci EU v nadcházejících letech poskytnout financování ve výši **1,8 bilionu eur** na podporu oživení po pandemii Covid-19 a dlouhodobých priorit EU napříč různými oblastmi politiky.

Česká republika z tohoto balíku získá celkem **960 miliard korun**. Proti původnímu návrhu z roku 2018 je to o 450 miliard korun více. V současném období, které nyní končí, mohlo Česko čerpat asi 620 miliard korun.

A jaké by mělo být rozdělení v rámci Česka?

Jak již z dřívějších vydání INS víte, v budoucím programovém období bude realizováno celkem 8 operačních programů. Oproti minulému období je to nárůst. V současné době (informace platná ke dni 26. 2. 2021) čeká na schválení vládou ČR materiál obsahující rozdělení alokací mezi jednotlivé operační programy.

Spaz měst a obcí tento materiál měl v rámci mezesortního připomínkového řízení k dispozici a řádně jej připomínkoval. Na základě těchto připomínek vypadá rozdělení mezi operační programy v současné chvíli tak, jak znázorňuje tabulka.

Schválení těchto alokací je klíčovým bodem, který je nutný pro dopracování dalších stěžejních materiálů, jako je například Dohoda o partnerství či materiál Územní dimenze v operačních programech (v obou případech se předpokládá schválení vládou v průběhu léta 2021) a dále také finál-

ní dopracování programových dokumentů k jednotlivým operačním programům (v současné chvíli se předpokládá, že vláda by měla o těchto materiálech rozhodovat nejpozději v průběhu podzimu 2021).

Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů bude pro vás další vývoj v oblasti nastavení pravidel a přípravy výzev pro

nové programové období pečlivě sledovat a o všem včas informovat. V případě zájmu se na nás neváhejte obrátit také prostřednictvím e-mailu anebo telefonicky.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Název operačního programu	Řídící orgán	Předpokládaná alokace
Integrovaný regionální operační program	MMR	122,7 mld. Kč (25,11 %)
Operační program Životní prostředí	MŽP	61,1 mld. Kč (12,50 %)
Operační program Spravedlivá transformace	MŽP	Bude určeno centrálně z EK
Operační program Rybářství	MZe	Bude určeno centrálně z EK
Operační program Jan Amos Komenský	MŠMT	64,1 mld. Kč (13,11 %)
Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost	MPO	79,3 mld. Kč (16,24 %)
Operační program Zaměstnanost+	MPSV	36,4 mld. Kč (36,4 %)
Operační program Doprava	MD	125 mld. Kč (25,59 %)
Operační program Technická pomoc	MMR	Bude určeno vládou

Rada ESIF se opět sešla na on-line jednání

Také první letošní jednání Rady ESIF (Rady pro evropské strukturální a investiční fondy) se uskutečnilo v on-line podobě namísto dříve běžných prezenčních jednání, a to 4. února 2021. Na programu jednání byly například aktuální informace o implementaci programového období 2014–2020. Pozitivní informací je skutečnost, že od počátku programového období 2014–2020 bylo ke dni 31. prosince 2020 vyhlášeno kumulativně za všechny programy 1123 výzev s alokací 832,4 mld. Kč. Další skvělou zprávou je, že limit čerpání pro rok 2020 byl ke konci prosince 2020 splněn všemi programy. Jednání se kromě již ukončeného programového období týkalo také

přípravy budoucího programového období od roku 2021. Rada ESIF informovala své členky, že během první poloviny února se očekává schválení materiálu obsahujícího informace o rozdělení alokace mezi operační programy vládou České republiky. Na jednání vlády bude tento materiál předložen s jedním zásadním rozpor, a to ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí, které nesouhlasí s převodem 10% alokace ESIF+. Tento postoj v průběhu jednání rady ESIF podpořila také Česká biskupská konference a další účastníci. Přítomní byli dále informováni o tom, že součástí zmíněného předloženého materiálu budou body stanovující termíny k dopracování dalších

klíčových dokumentů, které jsou pro start nového programového období v České republice nutné. Do 15. července 2021 bude Ministerstvu pro místní rozvoj uložena povinnost dopracovat a předložit vládě Dohodu o partnerství a také materiál Územní dimenze v operačních programech. Jednotlivé řídicí orgány pak tímto materiálem budou mít povinnost dopracovat do 15. září 2021 veškeré návrhy operačních programů včetně nového Operačního fondu Spravedlivá transformace.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Aby starostové měli méně starostí,

to byla základní myšlenka a i podtitul on-line konference, která ukončila pětiletý projekt Svazu měst a obcí Centra společných služeb (CSS).

Na její úvod uvítala účastníky i diváky výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková. Zmínila, že Svaz o tento projekt usiloval zejména s ohledem na vysokou územní rozdílnost České republiky a existenci velkého množství menších obcí, jejichž starostové bojují s celou řadou administrativních a dalších úkolů, podobně jako i například primátoři velkých měst. Nemají k tomu ovšem k dispozici odborné týmy zaměstnanců, které vedou tyto agendy na městských úřadech. Právě zejména pro starosty malých obcí byl projekt určen, aby jim za pomoci center ulevoval s touto zátěží, snižoval finanční náklady a nabízel možnost kvalitnější veřejné správy.

Předseda Svazu a starosta města Kyjov František Lukl poděkoval autorům myšlenky společných služeb a meziobecní spolupráce. Upozornil na naprostou přirozenost spolupráce mezi starosty a starostkami a uvedl, že k jejímu rozvíjení je potřeba hlavně podpora jednotlivých ministerstev.

Vedoucí projektový manažer projektu Antonín Lízner poděkoval v úvodní řeči všem, kteří se na projektu podíleli a pomáhali. Zejména všem zúčastněným ministerstvům, úřadům, krajským úřadům a v neposlední řadě zúčastněným dobrovolným svazkům obcí, kterých se za celou dobu projektu zapojilo přes 80. Podle jeho slov byl projekt zaměřen tak, aby byl co nejvíce praktický a prospěšný obcím a jejich občanům. „Strategickým cílem našeho projektu bylo zvýšit profesionalitu veřejné správy,“ řekl a pokračoval: „Svaz měst a obcí ČR podporuje samostatné fungování obcí a ne jejich administrativní slučování. Meziobecní spolupráce je cesta, jak toho dosáhnout.“

Dan Jiránek, ředitel Sekce pro projekty a inovativní přístupy, Svazu upozornil na nutnost právních úprav i rozumného financování meziobecní spolupráce do budoucna. „Obce nemohou nést na svých bedrech celé financování dobrovolných svazků, je nutné, aby stát, po-

kud je jeho cílem zefektivnění veřejné správy, také finančně přispíval,“ uvedl.

Jan Stejskal, vedoucí odborně evaluačního týmu, a Pavel Ralauš, vedoucí právní specialista projektu, následně ve svých prezentacích popsali, jak projekt Centra společných služeb probíhal. Jejich vystoupení můžete sledovat ze záznamu na webových stránkách Svazu.

Poté se ke konferenci připojili zástupci ministerstev. Bohužel se pro zaneprázdnění nemohla účastnit ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová, a tak nejprve promluvil David Sláma z Ministerstva vnitra, který popsal aktuální trendy a potenciál meziobecní spolupráce do budoucna z pohledu odborného garanta projektu, kterým ministerstvo bylo, a vyzdvihl roli obcí s rozšířenou působností (ORP).

Meziobecní spolupráci se ve svém vystoupení zabýval i David Koppitz, náměstek ministryně pro místní rozvoj, který upozornil i na zapojení DSO ve Strategii regionálního rozvoje 21+.

Roli obcí v dotačních programech jako spolehlivého partnera popsal Jan Kříž, náměstek ministra životního prostředí. Uvedl, že na MŽP vítají projekty v rámci obcí sdružených v dobrovolných svazcích, které mají i větší šanci získat dotace, například v oblasti odpadového hospodářství. Prospěšnosti spolupráce obcí na poli sociálních služeb a uspokojování sociálních potřeb se věnovala Vladana Vasková z Ministerstva práce a sociálních věcí.

Meziobecní spolupráce byla velmi důležitá na tomto poli zejména v závěru projektu, který byl ovlivněn pandemickou situací. Centra a dobrovolné svazky obcí opět prokázaly svou prospěšnost.

Miroslav Matej z ministerstva financí přinesl nejnovější informace k vývoji obecních financí a vyzdvihl snižování nákladů na činnost veřejné správy díky zapojování se do dobrovolných svazků obcí a meziobecní spolupráci.

Konkrétní výsledky projektu si mohli účastníci konference vyslechnout od zástupců DSO Tišnovsko, Horažďovicko nebo Chomutovsko. Pojiždná prodejna, svazková mateřinka, elektronické úřední desky, pomoc nemocnici a další realizované projekty dokládaly užitečnost spolupráce.

Jaromír Jech shrnul evaluační pohled na projekt, který podle nezávislého hodnocení jednoznačně potvrdil prospěšnost meziobecní spolupráce a její rozvojový a podpůrný potenciál.

Konferenci zakončil shrnutím místopředseda Svazu a starosta obce Velký Osek Pavel Drahovzal. Výsledkem projektu je podle jeho slov i návrh Svazu na legislativní změnu zákona o obcích, kdy jejich součástí by měla být metodika, jak odborně mají být služby na obcích v rámci veřejné správy vykonávány.

Všechna vystoupení můžete sledovat ze záznamu na webových stránkách Svazu www.smocr.cz, kde jsou uloženy i prezentace řečníků.

Projekt Posilování administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0003017 byl financován z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost, který je administrován a řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí a spolufinancován ze státního rozpočtu České republiky.

Jen třídit nestačí aneb Budoucnost odpadového hospodářství

V posledních letech můžeme pozorovat zvýšené množství aktivit, které jsou zaměřeny na předcházení vzniku odpadů, nakládání s nimi a důkladnou kontrolu všech těchto činností. Nutno podotknout, že před rokem 1989 stát legislativně do této oblasti takřka nezasahoval. V České republice vznikl první zákon o odpadech v roce 1991. Důležitým milníkem v rámci odpadového hospodářství byl pro ČR vstup do Evropské unie v roce 2004. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech ukládá členským státům povinnost vytvořit národní programy předcházení vzniku odpadů a stanovuje další požadavky za tímto účelem.

V současné době u nás nakládání s odpady upravují tři zákony. S účinností od 1. 1. 2021 je to zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, a zákon č. 542/2020 Sb., o nakládání s výrobky s ukončenou životností, a doplňuje je zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje nakládání s odpady z obalů.

„V současnosti je úroveň nakládání s komunálním odpadem v ČR ve srovnání s EU na průměrné úrovni, jelikož kolem 40 % odpadu tří-

díme a využíváme jako materiálovou či energetickou surovinu, 15 % odpadu využíváme k přímému spalování za účelem vzniku tepelné či elektrické energie a přibližně 45 % komunálních odpadů skládáme,“ uvedl Pavel Drahovzal, místopředseda Svazu a jeden z lektorů projektu „Efektivní správa obcí“. „Do budoucna, asi v horizontu 10 let, se bude muset tento trend významně změnit, protože v roce 2030 můžeme v ČR skládkovat maximálně 10 % komunálních odpadů a materiálově využívat minimálně 60 % komunálních odpadů, tj. 30 % odpadů bude moci být využito buď přímo energeticky, nebo se přepracovávat na energetickou či materiálovou surovinu,“ dodal.

Změny v přístupu k odpadům však nezaznamenáváme pouze na státní úrovni

v podobě zákonů. Také obce a města jako původci komunálního odpadu v posledních letech změnil přístup k odpadové politice na svém území. Obec je povinna přebírat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti podnikajících fyzických osob a musí určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu. Mezi odděleně soustředované složky komunálního odpadu patří nebezpečné odpady, papír, plasty, sklo, kovy, biologický odpad a jedlé oleje a tuky a od 1. ledna 2025 také textil. Oddělené soustředování složek komunálních odpadů může obec zajistit nejen prostřednictvím sběrných nádob na tříděný odpad, ale také například pytlovým způsobem sběru nebo určením místa pro odkládání jednotlivých složek komunálních odpadů v rámci sběrného dvora¹.

Obce a města se snaží naučit své občany, aby předcházeli vzniku odpadů jako takových, a motivovat je ke třídění komunálního odpadu. Slouží jim k tomu různé motivační a evidenční programy, např. ve smyslu „čím méně vyhodíte, tím méně platíte,“ případně různé dotační programy na kompostéry apod. Je nutné, aby klesl počet nedisciplinovaných obyvatel, kteří komunální odpady netřídí, protože množství celkové produkce komunálního odpadu na obyvatele od roku 2010 do roku 2019 má rostoucí tendenci².

„Obce i občané však ve svém úsilí narážejí na překážky v podobě neustále se zvyšující se ceny za služby nakládání s odpady, které se meziročně zvyšují až o desítky procent. Momentálně je nedostatek kapacit pro využití a zpracování plastových odpadů, což demotivuje úsilí obcí i obyvatel více třídit, když není jistota odbytu. Již nyní řada měst a obcí posiluje systémy na třídění odpadů

a vyhodnocuje budoucí možnosti využití svých odpadů, a to zejména ve spolupráci se soukromým sektorem či ve spolupráci s kraji a s městy a obcemi (formou tzv. meziobecní spolupráce). Tyto změny si vyžádají velké investiční a provozní náklady z veřejných rozpočtů a bez podpory státu se tyto změny nemusí podařit ku prospěchu obyvatel,“ uvedl dále Pavel Drahovzal.

Rovněž společnosti v průběhu let změnil svůj postoj k odpadům. V rámci podnikatelských aktivit se můžeme setkat např. s prodejem různých bezobalových potravin, ekologického a udržitelného oblečení, při jejichž výrobě se používají různé recyklované materiály, se snahou o snížení dopadu na životní prostředí. Potravinářské řetězce zavedly v rámci rozvozu zboží do domácností možnost sběru papírových tašek, prodejny kávy nabízejí možnost recyklace kávových kapslí aj. V neposlední řadě jsme to my občané, kteří jsme k odpadům začali jinak přistupovat. Společnost pomalými krůčky začíná měnit své návyky, protože jen recyklovat v dnešní době nestačí. Zkrátka změny v chápání a přístupu k odpadům přišly ze všech možných stran. Nicméně jsou to především obce a společnosti, které nejvíce ovlivňují chování občanů v rámci nakládání s odpady.

Projekt „Efektivní správa obcí“ připravil pro zastupitele měst a obcí bezplatný seminář, který se věnuje změnám a novinkám v odpadové legislativě. Na seminář je možné se přihlásit prostřednictvím webových stránek Projektu ESO (www.projekteso.cz) v sekci On-line kurzy.

Ing. Jan Slanec
hlavní projektový manažer
Sekce pro projekty a inovativní přístupy

1 MŽP - https://www.mzp.cz/cz/komunalni_odpady

2 MŽP - Produkce odpadů v krajích České republiky, 2010 – 2019 [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/odpady_podrubrika/\\$FILE/OODP-Produkce_kraje_2019-20201119.002.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/odpady_podrubrika/$FILE/OODP-Produkce_kraje_2019-20201119.002.pdf)

SMLUVNÍ STANDARDY VE STAVEBNICTVÍ

Český smluvní standard a FIDIC

Seminář seznámí posluchače s volně dostupnými vzory smluvních podmínek pro projektování, výstavbu a dozorování veřejných stavebních zakázek. Především s Českým smluvním standardem, smlouvami FIDIC (Mezinárodní federace konzultačních inženýrů) a metodikami, které jsou schváleny státem (SFDI, MMR). Je určen pro kohokoli, kdo má zájem o snížení rizik spojených se smlouvami a řízením veřejných stavebních zakázek.

13. DUBEN 2021, 14:00 – 15:30 HOD.

REGISTRACE

PŘEDNÁŠEJÍCÍ:

**JUDr. Lukáš Klee,
Ph.D., LL.M., MBA**

- odborník na stavební smluvní právo,
- poradce Klee Consulting,
- vyučující na Právnické fakultě Univerzity Karlovy a VUT Brno,
- soudní znalec a rozhodce,
- autor knih:
 - Smluvní podmínky FIDIC,
 - Stavební smluvní právo,
 - International Construction Contract Law - vydaná u prestižního britského nakladatelství Wiley Blackwell,

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO SVAZ MĚST A OBČÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Jak vypadá takový jeden obyčejný den starosty, třeba v podhůří Beskyd. Na to jsme se zeptali **Mgr. Pavla Kuběny**, starosty obce Malenovice. A své začátky ve funkci nám zase popsala **Ing. Kateřina Honajzrová**, starostka obce Velká Polom.

Jeden den v životě starosty? Dobře, tak třeba zrovna dneska...

13. ledna 2021, středa, úřední den. Vstávat se mi moc nechce, jsem jednoznačně spíš sova, žádný skřivan, ale budík je neúprosný. Ještě v polospánku napínám uši – jo, je to v pořádku, traktorista domluvený na odhrnování sněhu už vyjel. Ještě kontrola pohledem z okna, no, na to, že jsme pod Lysou horou a mělo sypat celou noc, to není tak hrozné... Jdu si vyčistit zuby.

Snídaně s rodinou, pak vyhrabat zpod sněhu své i manželčino auto, odházet cestu k cestě a můžeme vyrazit. Nejdříve s dcerou dolů do města do školy – chodí do speciální, takže není postižená distanční výukou. Na rozdíl od svých dvou sourozenců, kteří zůstávají doma a učí se přes internet. Je prostě postižená jinak.

Před vchodem do úřadu přihnuta hromada sněhu. Oba pracovníci údržby jsou doma v covidové karanténě, takže se vracím domů pro lopatu a prohazuji si cestu ke kanceláři. S paní referentkou, která je na home officu a zároveň se připravuje na úřednické zkoušky, řeším telefonicky několik aktuálních záležitostí včetně stížnosti na neposypanou a neudržovanou, ale zato soukromou účelovou cestu. Co bychom asi tak s tímhle mohli dělat...? Zelený čaj. A za chvíli už vyrážím autem necelých 40 km do jedné inspirativní vesnice u Nového Jičína získat od velmi vstřícné paní starostky cenné rady a zkušenosti ohledně kanalizace. O hodinu chytřejší se vydávám na cestu zpět, stavuji se na poštu a pak na otočku domů. Na oběd a kontrolu ratolestí. Několik mejlů vyřídím na telefonu a je to.

Na úřadě nějaké podpisy, dopisy, faktury s paní účetní – taková střeďeční chvíle byrokracie. Jenže údržbáři v izolaci, to není jen hromada sněhu před úřadem. To jsou i neodklizené zastávky autobusu a neposypané křižovatky. On ten sníh tedy pod horami je sice napohled krásný, ale taky to pak pěkně klouže. Takže lopatu do auta a jedu, jedu... Po dvou hodinách mám aspoň to hlavní hotovo a vracím se na úřad. Kafe. Řeším pár telefonátů, další mejly, z nichž jeden je ze Svazu měst a obcí s prosbou o starostovský příběh... A protože jsem ke všemu taky gra-

fik, dávám rychle dohromady tisková data pro ceduli k té neposypané a neobecní cestě, aby všichni věděli, že tam radši vůbec nemají jezdit. Že je to odsud sice blízko na Lysou, ale taky by mohli spadnout i s autem rovnou mezi otužilce do Satinských vodopádů. Domlouvám se s tiskárnou, že to spěchá a rádi bychom ceduli umístili ještě před víkendem. Protože jestli zase přijedou všichni ti nešťastníci, kterým zavřeli nákupní centra, bude to stát za to.

Pět minut před koncem úřední doby zvedám poslední telefon, volá jeden mladý tatínek, jak to bude letos se školkou a školou a co ten chodník podél krajské cesty a co bude s tou kanalizací – no témat minimálně na půl hodiny. Paní účetní mezi-

tím zamává na pozdrav a odchází, volám na ni, že jo, že pak zamknu a zakóduju, a dál příjemně rozmlouvám s telefonním sluchátkem. Pevná linka, to už je skoro vzácnost. Nakonec se ještě nachystám na zítřejší ranní telekonferenci přes Teamsy – budeme s okolními starosty a krajem řešit ten nápor turistů a problémy s parkováním a odpadem a vším možným, co je s tím spojeno. Tak uvidíme, co vymyslíme.

Doma jsem po páté večer. Tak jak ses dneska měl a cos dělal, tatí? Ani nevím, asi bych si to měl psát, třeba bych to pak udal i v Respektu. Za normálních okolností bychom večer měli zkoušku ochotnického spolku, jenže normální okolnosti jsou zatím v naprostém PSÍM nedohlednu. Venku sněží a mrzne, zítra bude zase třeba odházet ty zastávky. Chvilí před osmou telefon. Paní doktorka uvízla s autem v kopci. Takže ještě jednou. Lopatu, kýbl s posypem a do akce. Za třičtvrtě hodiny není co řešit.

Doma vyložené prvorepubliková idyla, v televizi inspektor Bouše prohledává vlak, děti se hádají a nechtějí jít spát. Chumelí jako už dlouho ne. Pozorně napínám sluch – no aspoň že ten traktor jezdí...

*Mgr. Pavel Kuběna
starosta obce Malenovice*

Nauč se sám, zkrátka plav

Starostkou jsem teprve krátce, od roku 2018. Předání funkce, tak asi jako téměř v každé obci, proběhlo velice rychle stylem – nauč se sám, když ses do toho nacípala. Práce je hodně, snadné to není, ale je to obrovsky zajímavé a co nejvíc, jsou vidět výsledky vaší práce, které jsou prospěšné lidem.

Od konce roku 2019 jsme se těšili na společnou akci, kdy si s občany vysázíme smíšenou alej okolo cyklostezky. Občané měli možnost zakoupit si poukazy na stromy a v plánu bylo vysázet je společně za účasti odborníků, kteří lidem pomohou, poradí, aby stromy pěkně rostly. Prodali jsme poukazy na 100 stromů, takový zájem jsme vůbec nečekali. Bohužel, co nikdo nechtěl, akci nám nabourala první jarní vlna covidu. Jenže stromky už byly zakoupené, musely se zasadit nejpozději do konce března. Společné akce v té době byly zakázané. Nezbylo nám, než přesvědčit celý úřad, včetně místostarosty, matrikářky, úředníků ze stavebního úřadu a dalších kolegů, aby nám pomohli, ať jsme schopni alej vysázet. Bylo to fyzicky náročné, ale akce se podařila a cyklostezku lemuje krásná alej stromů, která působí jako zádrž vody v krajině, budoucí stínění při procházkách lidem a také zvířatům a ptákům. A ti, kteří přispěli na nákup stromů, dostali později alespoň certifikát ke „svému“ stromu.

Jak to bývá, nejúsměvnější bývají příhody se zvířaty, k smíchu bývají ale až po vyřešení. U nás v obci máme u školy rybník, na kterém žijí divoké kachny. Jednoho dne mi zavolala paní učitelka ze školy a prosila o pomoc. Jedna ze žákyň u rybníka našla zraněnou kachnu, měla v zobáku zapíchnutý háček. Již měly domluvené, že kachnu přebere záchranná stanice, ale bylo nutné ji tam dopravit. Jelikož paní učitelka nedisponovala služebním vozem, žádala mne o přepravu kachny. S kolegyní jsme tedy nelenily a kachnu jely vyvezdout. Při příjezdu k rybníku od školy zrovna odjížděla sanitka rychlé záchranné pomoci. Při dotazu, co se stalo, paní učitelka informovala, že jiná třída s menšími dětmi šla zrovna při záchrane kachny kolem, a jedna z menších holčiček při pohledu na zakrvácenou kachnu omdlela a hlavou narazila na beton. Proto jí zavolali záchranku. Nakonec vše dobře dopadlo, kachnu jsme předali záchranné stanici a holčičku po ošetření pustili domů.

Z těch méně veselých záležitostí, které řeším, bych zmínila péči o několik seniorů v obci, kteří zůstali úplně sami. Partneři nebo děti jim zemřeli, nebo se s nimi nestýkají. Jsou to lidé prozatím soběstační, do domovů seniorů je přijmout nechtějí, nebo na druhou stranu do domova nechtějí seniori. Přeci jen žijí v obci a ve svých domech celý život a překorenění

se není pro ně jednoduché. Pomáháme jim vyřizovat některé úřední záležitosti, zajistit někoho na posekání trávy, v zimě odhrueme sněh a snažíme se je tak trochu hlídat. Občas za nimi zajdeme je pozdravit, poptat se, jestli něco nepotřebují. Nesmírně s těmito lidmi soucítím, protože ačkoli jsou samostatní, je jim často smutno, cítí se osaměle a pronásledují je depresivní myšlenky. Moc bych si přála, aby svůj život mohli dožít dle svých představ a důstojně, ale není v mé moci jim to zařídit.

*Ing. Kateřina Honajzrová
starostka obce Velká Polom*

Právní poradna v současné době funguje již třetím rokem a v databázi je přibližně 2900 dotazů a odpovědí. Připomínáme, že každá členská obec má možnost mít až 11 individuálních přístupů. Chod právní poradny hradí v rozsahu pěti dotazů ročně na každou členskou obec Svaz. Veškeré odpovědi jsou stále upravovány, odpovídají aktuální legislativě. Hledejte na www.poradnaproobce.cz nebo na stránkách Svazu www.smocr.cz. V průběhu roku 2019 zavedla také nové služby – byla propojena s texty právních předpisů a novinkou jsou také automatické dokumenty (zatím vzory několika obecně závazných vyhlášek, smluv a záměrů). Aktuálně Poradnu pro obce využívá více než 3000 obcí a dobrovolných svazků obcí.

Zeptali jste se...

Obsah úřední desky se zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup, tj. zpravidla na internetu na tzv. elektronické úřední desce, která je součástí webových stránek města. Je orgán povinen na elektronické úřední desce umožnit vyhledat a zobrazit vyvešené dokumenty i po datu jejich řádného svěšení? Může orgán např. po roce od data svěšení dokumentu vymazat celý záznam o vyvešení dokumentu – informace?

V rámci principů dobré správy lze bezesporu takový postup umožňující vyhledávání dokumentů i v rámci archivu úřední desky doporučit, nicméně ze zákona taková výslovná povinnost nevyplyvá. Uvedení písemnosti v archivu může mít význam i v situaci, kdy je na správním orgánu, aby prokázal, že dokument zveřejnil na úřední desce i způsobem umožňujícím dálkový přístup, jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 47/2016. Proto se nejvíce vhodným vymazání veškerého záznamu v okamžiku, kdy ještě může být v případném sporu po obci požadováno, aby prokázala, že dostala svým povinností.

Jsme povinni jako obec vyhlásit veřejnou soutěž, pokud se o pronájem pozemků přihlásilo více žadatelů? Jedná se o pachtovní smlouvy, kdy si zemědělci pronajímají pozemky za účelem získání dotace.

Obci zákon neukládá povinnost konání veřejné soutěže, nicméně je samozřejmě zapotřebí zveřejnit záměr propachtování obecních pozemků. Doporučujeme v tomto záměru uvést kritéria výběru (typicky okamžik podání nabídky, nabídnutá výše pachtovného apod.). Pokud vám nabídky došly již po zveřejnění záměru, neměl by případný výběr smluvního partnera budít pochybnosti o hospodárném a účelném nakládání s obecním majetkem. Kritéria výběru by tak měla být, pokud nebyla uvedena v záměru, alespoň v rámci rozhodování odůvodněna.

Obec zveřejnila adresný záměr prodeje pozemku bez uvedení jména žadatele. Je tento postup správný?

Dle výkladové praxe dozorových orgánů platí, že adresný záměr by zásadně neměl obsahovat osobní údaje fyzické osoby bez souhlasu této osoby. Tomu lze vyhovět zejména tím, že jsou např. uvedeny jen iniciály (počáteční písmena jména a příjmení) fyzické osoby – v takovém případě nedochází k zásahu do osobnostních práv a zároveň je zachována adresnost záměru. Neuvedení jména žadatele je tedy správným postupem, pokud obec nemá souhlas žadatele.

Obec vlastní 5 obecních bytů, nebyly vybudovány na dotaci. V bytech jsou nájemci, kteří kouří a byli zde ubytováni bývalým zastupitelstvem. Noví nájemci již mají v domovním řádu, že nesmí kouřit v bytě. Je možné vydat vyhlášku, která zakazuje kouření ve všech obecních budovách? Je složité nájemkyni po 15 letech oznámit, že se v bytě nesmí kouřit, když ji to bylo povoleno?

Zakázat kouření v bytech je obecně problematické. Občanský zákoník totiž v zásadě zakazuje ujednání, která zkracují nájemcova práva, a zároveň taková ujednání, která nájemci ukládají povinnosti, které je vzhledem k okolnostem zjevně nepřiměřená. K takovému ujednáním, jsou-li obsaženy např. v nájemní smlouvě, se z právního hlediska nepřihlíží.

Domovní řád by pak, není-li součástí smlouvy, neměl primárně řešit otázky spojené s užíváním bytu – v rámci domovních řádů je zpravidla řešen vztah mezi sousedy a užívání společných prostor. Neobtěžuje-li kouření v bytě uživatele ostatních bytů, pak by taková povinnost neměla být v domovním řádu obsažena.

Vydávat obecně závaznou vyhlášku také není řešením, kterým by se obec měla vydat, k této regulaci chybí obci zákonné zmocnění. Jedinou teoreticky přípustnou variantou je sjednání zákazu v rámci nájemní smlouvy (či jejího dodatku), nicméně obáváme se, že ani tak není vynutitelná. To se projeví zejména v případě, kdy by z důvodu porušování této povinnosti obec přistoupila k výpovědi z nájmu bytu a nájemce se obrátil na soud s žalobou na neplatnost výpovědi – v takovém případě není vyloučen jeho případný úspěch.

Je však třeba upozornit, že existuje více právních názorů (s různými závěry) na možnost stanovení zákazu kouření v bytu v rámci nájemní smlouvy.

Byl zveřejněn záměr na prodej pozemku na základě podané žádosti současného nájemce, který pozemek užívá již delší dobu. K záměru přišla obci nabídka od vlastníka sousední nemovitosti na prodej poloviny ze zveřejněné výměry pozemku. Bude postup obce správný, když nájemci vypoví nájemní smlouvu, pozemek rozdělí na polovinu a tuto každému zájemci prodá, i když nájemce s tím nesouhlasí vzhledem k dlouholetému užívání? Je nutné vyhlásit nový záměr již s rozdělením pozemku?

Předpokládáme, že žádost směřovala k prodloužení nájmu, jinými slovy v blízké době dojde k uplynutí doby nájmu. Je pak na vůli obce, zda nájemní vztah prodlouží, či nikoliv. Pokud byl zveřejněn záměr pronájmu pozemku, může být jeho vyústěním pouze pronájem stejné nemovitosti, která byla uvedena v záměru (nelze tedy pronajmout pozemek s poloviční výměrou a ani realizovat jakýkoliv prodej). Obec není povinna žádosti o prodej pozemku vyhovět, v tomto směru záleží na vůli zastupitelstva. Pokud by mělo dojít k rozdělení pozemku, k prodeji jedné části a k pronájmu druhé části, je zapotřebí zveřejnit dva záměry, a to na každou část (dispozici) jednotlivě. V okamžiku vyhlášení záměru není nezbytné, aby byl již vyhotoven geometrický plán, nicméně část pozemku je třeba vyznačit alespoň situačním výkresem tak, aby předmětná část pozemku byla řádně a nezpochybnitelně specifikována.

Jaká může být maximální výše mimořádné odměny neuvolněného místostarosty za rok? Za výkon funkce odměnu pobírá. Platí zde stejné pravidlo jako u uvolněného člena zastupitelstva (max. dvojnásobek nejvyšší pobírané odměny za rok) nebo je výše neomezená?

Souhrnná výše mimořádné odměny neuvolněného člena zastupitelstva za kalendářní rok může činit maximálně dvojnásobek maximální výše odměny za výkon jím vykonávané funkce. Úprava je v zásadě obdobná jako u uvolněných členů zastupitelstva, nicméně i neuvolněných členů zastupitelstva platí to, že i když mají vyšší standardní odměny pod úrovní maximální možné odměny, může mimořádná odměna činit až dvojnásobek maximální možné odměny dle příslušného nařízení vlády.

odpovědi zpracovala KVB advokátní kancelář

Připomínkujeme

V únoru 2021 jsme připomínkovali především:

Pravidla spolufinancování Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu plus, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci a Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu na programové období 2021–2027

Předkládá Ministerstvo financí, na Svazu připomínkuje Pavlína Toporská

Svaz uplatnil k materiálu řadu zásadních připomínek. Požadoval úpravu některých formulací či doplnění kapitol. Rovněž upozornil, že návrh spolufinancování neodpovídá politice soudržnosti, která definuje možnou výši podpory rozdílnou pro regiony méně rozvinuté a přechodové. Upozornil, že u subjektů realizujících územní dimenzi je kladen velký důraz na jejich transparentnost ve vztahu k území, v přístupu k jednotlivým partnerům v území atp. Základním předpokladem je tak jejich nezávislost. Zajištění nezávislosti je hlavním argumentem pro požadavek na dorovnání dotace ze státního rozpočtu do 100 % způsobilých nákladů. Svaz nepovažuje za vhodné, aby se jakýkoli třetí subjekt podílel na spolufinancování činnosti nositelů integrovaných nástrojů, čemuž se v případě 5% kofinancování nelze vyhnout.

Koncepce SMART Cities - odolnost prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Pavlína Toporská

Svaz předložil k materiálu zásadní připomínky. Upozornil, že předložená koncepce postrádá jednoduchou vnitřní logiku. Vzájemnou provazbu témat se zacílením na smart řešení a je tematicky roztržena. Záběr od digitálního řešení smart přes odolnost až k udržitelnosti ztrácí ve své šíři praktickou pochopitelnost. Některé úvahy jsou svojí zkratkovitostí a abstrakcí až nesrozumitelné. Rovněž daná témata jsou charakteristická různou mírou detailu a věcnou i výkladovou nesprávností.

V materiálu Svaz spatřuje zásadní absenci jednoduché vnitřní logiky – co chceme, jak toho dosáhneme a jak celý proces vyhodnotíme, zobecníme a uvedeme do běžné praxe. Chybí konkrétní příklady. Rovněž byl vznesen dotaz, proč nelze na vládu ČR předložit dokument zpracovaný Svazem jako celek. Z dokumentu Svazu je čerpáno, ale není považován za dostatečný. Řada myšlenek z tohoto materiálu byla v koncepci vynechána, což je na škodu celkovému obsahu.

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Předkládá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, na Svazu připomínkuje Martin Pikous

Svaz už v září minulého roku připomínkoval návrh novely vyhlášky o inkluzi. Spolu s celou řadou dalších organizací se postavil proti omezování podpůrných prostředků. Na základě těchto připomínek se MŠMT rozhodlo vyčlenit z návrhu vyhlášky jen dílčí změnu spočívající v přesunu tzv. pedagogické intervence mezi podpůrná opatření prvního stupně, čímž bude snížena administrativní zátěž škol. Dosud byla pedagogická intervence doporučována poradenskými zařízeními jako podpůrné opatření ve 2. až 5. stupni a finance na ni byly nárokové, tedy školy na ně dostávaly finance ze státního rozpočtu. Organizace realizace pedagogické intervence a její personální zajištění je plně v kompetenci ředitele školy, nicméně škola bude také její poskytování hradit. Ministerstvo školství však slíbilo financování pedagogické intervence zajistit formou navýšení normativů, jak se také nakonec stalo. Novela vyhlášky upravující pedagogickou intervenci vstoupila v účinnost od 1. 1. 2021. MŠMT začátkem roku oznámilo, že od dalších změn inkluzivních opatření prozatím upouští.

Novela vyhlášky č. 14/2005, o předškolním vzdělávání, a vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Předkládá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, na Svazu připomínkuje Martin Pikous

Návrh novely upravuje poskytování jazykové přípravy pro děti s cizí státní příslušností (a z rozhodnutí ředitele případně i dětí dalších) v mateřských a základních školách. Návrh rozšiřuje rozsah výuky v ZŠ a nově jej zavádí i v MŠ. Svaz k tomuto návrhu uplatnil jen drobné doporučující připomínky ohledně rozsahu jazykové přípravy v MŠ a role zřizovatelů při určování konkrétních škol, které budou z rozhodnutí krajského úřadu touto výukou pověřeny.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 430/2001 Sb., o nákladech na závodní stravování a jejich úhradě v organizačních složkách státu a státních příspěvkových organizacích, ve znění pozdějších předpisů
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 84/2005 Sb., o nákladech na závodní stravování a jejich úhradě v příspěvkových organizacích zřízených územními samosprávnými celky, ve znění pozdějších předpisů
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 61/2011 Sb., o požadavcích na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění pozdějších předpisů

Co nového ve Sbírce zákonů – leden a únor 2021

- **Nařízení vlády č. 2/2021 Sb., o podmínkách použití peněžních prostředků Státního fondu podpory investic formou úvěru na podporu výstavby nájemních bytů na území České republiky**

Nařízení upravuje podmínky poskytnutí a použití peněžních prostředků Státního fondu podpory investic formou úvěru na podporu výstavby nájemních bytů na území České republiky. Žadatelem o úvěr může být i obec.

Nařízení nabylo účinnosti 15. ledna 2021

- **Vyhláška č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů)**

Vyhláška byla vydána k provedení nového zákona o odpadech. Je projevem transpozice evropské směrnice 2008/98/ES o odpadech a v podrobnostech upravuje Katalog odpadů, postup pro zařazování odpadu podle Katalogu odpadů, obsah školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadu, obsahové náležitosti zadání hodnocení nebezpečných vlastností odpadu, metody a postup hodnocení nebezpečných vlastností odpadu, doplňující limitní hodnoty a kritéria pro nebezpečné vlastnosti odpadu HP 9, HP 14 a HP 15, podrobnosti provádění vzorkování odpadů, způsob provádění laboratorních zkoušek, analýz a ekotoxikologických a mikrobiologických testů odpadů a dalších zkoušek odpadů, a nakonec obsahové náležitosti osvědčení, sdělení a dokumentační zprávy.

Vyhláška nabyla účinnosti 27. ledna 2021

- **Vyhláška č. 30/2021 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o obalech**

Vyhláška upravuje nově rozsah vedení evidencí, rozsah a způsob ohlašování údajů z těchto evidencí, minimální rozsah ověření údajů autorizovanou obalovou společností a pravidla výpočtu využití odpadu z obalů.

Vyhláška nabyla účinnosti 16. února 2021

- **Zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů**

Uvedeným zákonem dojde k transpozici V. AML směrnice, přičemž mezi nejzásadnější změny, které směrnice přinesla, patří především povinnost členského státu EU zajistit veřejnou přístupnost údajů a dále povinnost zavést sankce za porušení povinnosti zápisu. Podle stávající právní úpravy nehrozí subjektům, které povinnost zápisu poruší, žádné sankce.

Dle zákona platí, že skutečného majitele nemají stát a územní samosprávný celek, dobrovolný svazek obcí, státní příspěvková organizace a příspěvková organizace územního samosprávného celku, školská právnická osoba zřízená státem, územním samosprávným celkem nebo dobrovolným svazkem obcí.

Zákon nabývá účinnosti dne 1. června 2021

- **Zákon č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, a zákon č. 36/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů**

Výše uvedené právní předpisy ukládají Ministerstvu vnitra, aby zřídilo a od 1. ledna 2022 zajistilo provoz informačního systému Sbírky právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů (Sbírka právních předpisů). Současně ukládá obcím, krajům, hlavnímu městu Praze a některým správním úřadům, aby v tomto informačním systému vyhlášovaly právní předpisy vydávané v jejich působnosti (nevyhlášené ve Sbírce zákonů) a zveřejňovaly některé další zákonem stanovené akty relevantní pro výkon veřejné správy (posledně jmenovaná povinnost platí rovněž pro příslušné orgány dozoru nad zákonností právních předpisů a Ústavní soud).

Cílem zveřejněných materiálů je poskytnout budoucím uživatelům informačního systému Sbírky právních předpisů základní informace o nové právní úpravě a povinnostech obcí, krajů a příslušných orgánů veřejné moci při vyhlášení právních předpisů či zveřejňování některých dalších zákonem stanovených aktů od 1. ledna 2022.

Zákony nabývají účinnosti 1. ledna 2022

- **Nález č. 49/2021 Sb. Nález Ústavního soudu ze dne 2. února 2021 sp. zn. Pl. ÚS 44/17 ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů**

Ústavní soud zrušil ustanovení § 48, § 49 odst. 1 písm. b) až d), odst. 3 písm. b) až d) a odst. 4, § 50 odst. 1 až 3 a § 51 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se zrušují uplynutím dne vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů. Ústavní soud tak zrušil část zákona, který stanovuje systém voleb do Sněmovny a rozdělování mandátů.

Nález nabylo účinnosti 11. února 2021

Představujeme Sekci regionálního rozvoje a zahraničních vztahů (SRRZV)

V tomto vydání bychom vám rádi představili Sekci regionálního rozvoje a zahraničních vztahů Svazu měst a obcí. Jak už vyplývá z názvu, tato sekce se primárně věnuje dvěma oblastem. První oblast se zabývá regionálním rozvojem a zahrnuje veškerá témata spojená s POLITIKOU SOUDRŽNOSTI, tedy s přípravou, nastavením a implementací dotačních programů, a to evropských, národních i ostatních. Naše sekce již od r. 2017 sleduje vývoj návrhů na nové programové období EU 2021–2027 a reaguje na ně připomínkami nebo komplexními stanovisky. První stanovisko k budoucnosti kohezní politiky po r. 2021 bylo založeno na široké analýze potřeb měst a obcí, jejíž data byla také využita pro Strategii regionálního rozvoje ČR po r. 2021.

Jak to vypadá v praxi? Když to velmi zjednodušíme, jedná se o následující proces: Evropská komise vyzve k přípravě programového období a zadá rámec, ve kterém se mají pohybovat návrhy národní vlády o tom, kam peníze potečou a jaké budou konkrétní podporované oblasti. V současné době finalizují rozhodnutí o podpoře EU z tzv. Facility na podporu oživení a odolnosti (angl. zkratka RRF) do podoby návrhu Národního plánu obnovy a dále rozhodnutí o podobě jednotlivých operačních programů a rozdělení financí z již známých fondů. Sem patří například Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond. V každé fázi procesu návrhu dotačního schématu i jeho obsahu obdrží Svaz přístup k dokumentům s možností komentovat, připomínkovat a případně doplnit pozici samospráv. V této chvíli se tým sekce SRRZV obrací na experty z řad členů, v první řadě na Pracovní skupinu pro kohezní politiku či na členy Regionální komise a na další odborné komise Svazu s žádostí o stanovisko ke každému dokumentu. Jedná se často o nelehký úkol – v krátkém termínu obsáhnout často velké množství informací a zaujmout stanovisko, které zohledňuje nejen pohled jednoho člena, ale zastupuje zájmy větší skupiny samospráv. Připomínky často řady osob pak kolegyně nebo kolega z naší sekce upraví, utřídí, zašle v termínu na předkládající ministerstvo a následně sleduje, zda byly zohledněny, případně jinak vypořádány. Často to není automatický proces a je potřeba hlídat, aby opravdu všechny dokumenty se k nám dostaly včas, aby byly připomínky Svazu, tedy potřeby samospráv, brány vážně a aby byly budoucí programy nastaveny z pohledu měst a obcí co nejvhodněji.

V současné době nás aktuálně velmi zaměstnává již zmíněná tvorba Národního plánu obnovy i příprava budoucího programového období. Přestože poslední verze Národního plánu obnovy není schválena a komunikace při jeho přípravě není úplně jednoduchá, některé dílčí úspěchy si můžeme připsat: Například v rámci podpory z krizového balíčku REACT-EU došlo k částečnému zmírnění kritérií pro sociální infrastrukturu v nízkooenergetickém standardu, kde byl původně navrhován pasivní standard nově postavených budov. Nebo ve zmíněném Národním plánu obnovy se nyní počítá také s podporou brownfieldů v majetku měst a obcí. V nejbližší době budeme koncentrovat na to, aby nově představený Modernizační fond obsahoval co možná nejvíce smysluplných aktivit pro samosprávy, a to včetně výzev zaměřených na tolik poptávanou komunitní energetiku. Některé požadavky se ovšem prosadit nepodaří, je to, jak už to v demokratickém způsobu vyjednávání bývá, vždy cesta hledání kompromisu. O naší

činnosti vždy intenzivně informujeme, dotační programy a možnosti čerpání představujeme v E-zpravodaji i na našich stránkách v sekci dotace. Tu by měla znát každá starostka a každý starosta, najde tam řadu důležitých a aktuálních informací k jednotlivým dotacím.

V centru našeho zájmu jsou také národní dotace a další dotační programy. Sledujeme aktuální vypisování dotačních titulů a jednotlivých výzev, informujeme o nich na webových stránkách, kde naleznete přehled aktuálních národních dotací pro obce a města. Plánujeme v tom pokračovat i nadále, abyste nemuseli složité vyhledávat jednotlivé dotace na webových stránkách jednotlivých ministerstev. Z iniciativy Regionální komise také připravujeme návrh změn v nastavení celého procesu administrace národních dotací, které budeme komunikovat s vládou ČR a jednotlivými ministerstvy, aby národní dotace byly z pohledu obcí nastaveny účelně, jednoduše a byly k dispozici přehledné informace o vybraných výzvách.

A co v rámci naší činnosti plánujeme do budoucna? Oblast Regionálního rozvoje je do budoucna nutno chápat především v aspektu jeho udržitelnosti. Potřeba budoucího udržitelného rozvoje se zároveň stala základním stavebním kamenem *Zelené dohody pro Evropu* a velmi významně ovlivní potenciální finanční možnosti měst a obcí. Obce samy již začínají poukazovat na potřebu provázanosti udržitelného rozvoje s potřebami rozvoje území, energetických zdrojů, urbánní ekonomiky, na celkovou udržitelnost budoucích řešení chytrých měst a venkovských oblastí, a tedy na potřebu vyšší odolnosti v případné rizikové situaci. Dosaaditelní, v evropském měřítku poměrně nízký, zájem českých měst a obcí o problematiku klimatické změny by mohl vést k potenciálním problémům s budoucí nízkou absorpční kapacitou. Sekce SRRZV se tedy v příštím období více zaměří na podporu měst a obcí v oblastech identifikovaných členy samotnými jako oblasti s největší nutností podpory: sdílení příkladů dobré praxe, metodická podpora a podpora orientace v dotačních titulech. Podpora bude vedena konkrétní, praktickou formou a bude koordinována ve spolupráci s nově vznikající Pracovní skupinou Udržitelný

Pro úplnost uvádíme priority naší sekce v oblasti regionálního rozvoje pro období 2021–2023. Jsou to:

1. Podpora samospráv v aktivní implementaci programového období 2021–2027, včetně podpory určené dopadům pandemie Covid-19
2. Ovlivňování nastavení národních dotačních titulů pro obce, vyjednávání chybějících témat a vhodné komplementarity národních a evropských dotačních zdrojů
3. Příprava a podpora samospráv pro budoucí realizaci přímo řízených programů EU
4. Podpora členských měst a obcí při zohledňování aspektů udržitelného rozvoje
5. Podpora rozvoje venkova a malých obcí

rozvoj, která se bude tomuto tématu dlouhodobě věnovat. Zároveň připravujeme ustanovení pracovní skupiny k tématu Venkov, lesnictví, zemědělství. Zájemci z řad členů o aktivní účast v obou skupinách jsou srdečně vítáni!

Sekce SRRZV koordinuje v současné době činnost **Regionální komise a Komise pro zahraniční spolupráci** a dále **Pracovní skupinu pro kohezní politiku**, o které se můžete dozvědět více na následujících stránkách tohoto vydání.

Druhou, neméně významnou a s regionálním rozvojem často úzce provázanou, oblastí činnosti naší sekce je MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE. Jedná se jednak o reprezentaci zájmů českých obcí a měst směrem k Evropské komisi a dalším orgánům na evropské úrovni a spolupráci Svazu s asociacemi samospráv v jiných zemích. V neposlední řadě je to také podpora mezinárodních aktivit členských měst a obcí, ať už je to podpora partnerství, mezinárodní spolupráce, nebo projektů rozvojové spolupráce.

Jedním z důležitých cílů činnosti Svazu je obhajoba zájmů samospráv na úrovni Evropské unie a na mezinárodní úrovni. Sekce SRRZV k tomu přispívá koordinováním spolupráce a jednáním mezi orgány Svazu, Kanceláří Svazu a delegacemi do evropských institucí a organizací. Nejvýznamnější podíl zde má bezesporu reprezentace Svazu ve Výboru regionů (CoR), v Radě evropských obcí a regionů (CEMR) a v Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy (CLRAE), kde jsou obce a Svaz zastoupené delegacemi složenými z volených zástupců obcí a měst. Členové se účastní jednání, podílí se na tvorbě stanovisek k evropské legislativě s dopadem na samosprávy a také poskytují informace, kterými pak tyto orgány ovlivňují evropské politiky. Dosah na úroveň celosvětové politiky pak má členství v organizaci Sjedenáctá města a místní samosprávy (UCLG), která se zaměřuje na identifikaci globálních problémů a hledání cest k jejich řešení na úrovni samospráv.

Podstatná část činnosti naší sekce se ovšem věnuje již zmíněné podpoře mezinárodní spolupráce na úrovni obcí. Tuto vnímáme jako důležitý nástroj rozvoje obcí a do budoucna i jako podmínku pro úspěšnou adaptaci na čerpání dalších evropských a mezinárodních dotačních programů, jako jsou např. přímo řízené programy EU, programy evropské územní spolupráce, které se stanou důležitým zdrojem financování zvláště po skončení tohoto programového období, kdy se očekává snížení objemu finančních prostředků pro ČR z fondů kohezní politiky. Zapojení obcí a měst do mezinárodních projektů v rám-

ci výše zmíněných dotačních programů má velký přínos pro výměnu zkušeností se zahraničními partnery a vzájemné učení, posilování institucionálních kapacit obcí a ke sdílení know-how. To pak přispívá k nalézání řešení a ke zkvalitnění života ve všech oblastech fungování obcí a otevírá dveře do dalších partnerství v rámci konsorcií pro žádosti v dalších evropských programech. Je proto důležité podporovat získávání dovedností, a to včetně jazykových znalostí volených zástupců a zaměstnanců měst a obcí, a podpořit tak města a obce v častějším zapojení do mezinárodních projektů.

Priority Svazu v oblasti mezinárodní spolupráce pro období 2021–2023 jsou tedy následující:

1. Prosazování zájmů obcí ČR na úrovni Evropské unie a na mezinárodní úrovni
2. Podpora mezinárodní spolupráce obcí a posilování znalostí a dovedností obcí potřebných k úspěšné realizaci mezinárodních aktivit
3. Rozvoj spolupráce Svazu se zahraničními asociacemi samospráv a zapojení do mezinárodních sítí za účelem sdílení zkušeností a prosazování společných zájmů

Kdo tvoří sekci regionálního rozvoje a mezinárodních vztahů?

Ředitelkou sekce SRRZV je od října 2020 **Mgr. Monika Štěpánová**. Služebně sice nejmladší, přesto přináší Svazu a také sekci dlouholeté zkušenosti z oblasti mezinárodní spolupráce, kulturní diplomacie, projektového managementu a také přímo řízených programů EU. Profesní dlouholeté zkušenosti z Goethe-Institutu v Praze zúročila už při řízení Českých center v Bukurešti, Berlíně a Düsseldorfu, působila také jako poradce ministra kultury Daniela Hermana. Mimo to byla zapojena do přípravy několika přímo řízených evropských projektů a realizace mezinárodních srovnávacích analýz, např. k tématům týkajícím se zdravotnictví nebo cestovního ruchu. V rámci činnosti sekce koordinuje veškeré aktivity a obsa-

hově se podílí na oblastech mezinárodní a rozvojové spolupráce, udržitelném rozvoji a přímo řízených programů EU. Kromě toho podporuje informacemi z evropské a národní úrovně kolegyni Alenu Klimtovou, garantku Komise pro kulturu a cestovní ruch. Hovoří německy, anglicky a španělsky.

Od října 2019 na SRRZV pracuje také **Mgr. Pavlína Toporská**. Původně sociální geografka se zaměřením na regionální rozvoj spolupracovala několik let v rámci Domu zahraniční spolupráce se školami v oblasti dotační podpory (Erasmus+, eTwinning, Norské fondy ve vzdělávání aj.) a nyní se věnuje dotačním tématům i na Svazu. Právě imple-

Politika soudržnosti, tedy politika vyvažování různě rozvinutých regionů EU pomocí finančních prostředků je jedním z nejdůležitějších nástrojů Evropské unie. Její podoba je významně ovlivněna globálními megatrendy, jako jsou změna klimatu, stárnutí obyvatel Evropy a rostoucí nerovnosti mezi regiony i zeměmi. Zároveň se pokouší reagovat na aktuální výzvy spojené s pandemií Covid-19 a očekávanými dopady v oblasti sociální, ekonomické a politické. Svaz měst a obcí ČR byl v uplynulém sedmiletém období intenzivně zapojen do implementace programového období 2014–2020 a nastavení podmínek pro čerpání finančních prostředků z fondů pro obce a města všech typů a velikostí. V letošním roce bylo zahájeno nové **programové období EU na roky 2021–2027**.

mentace předchozího programového období, nastavení pravidel pro nové období, ale rovněž další možnosti, ať už jde o národní dotace případně nové fondy a zdroje EU (Fond pro spravedlivou transformaci, Modernizační fond, Národní plán obnovy a další) jsou její denní náplní. Kromě jiného se věnuje také dalším tématům spojeným s kohezí, integrovanými nástroji a komunikací se zbylými územními partnery (jako je Asociace krajů, Česká biskupská konference a další). Také ona podporuje informacemi z evropské legislativy své kolegy z jiných sekcí, a to primárně v tématu dopravy, životního prostředí a s ním souvisejících oblastí.

Mgr. Gabriela Hůlková pracuje v Kanceláři Svazu již od roku 2001. Dlouhou dobu se zaměřovala na oblast mezinárodní spolupráce, ale v posledních letech se její portfolio rozšířilo také o oblast regionálního rozvoje a přípravy programového období 2021–2027. V rámci nového nastavení gescí v rámci sekce se věnuje propojení evropských politik a dotačních programů pro oblast vzdělání, sociálních věcí a zdravotnictví. Má zkušenosti s realizací projektů zaměřených na vzdělávání zástupců místních samospráv z transformujících se zemí a jako koordinátor partnerské spolupráce měst se dlouhodobě věnuje mezinárodním projektům měst a obcí. Koordinuje zastoupení v evropských a mezinárodních institucích a organizacích, jako je Evropský výbor regionů, Kongres místních a regionálních orgánů Rady Evropy, Rady evropských obcí a regionů a United Cities and Local Governments.

Bc. Jan Lehejček nastoupil na Svaz v dubnu 2020 na pozici referenta mezinárodní spolupráce, mimo jiné s úkolem převzít roli národního koordinátora mezinárodního projektu zaměřeného na oblast vzdělávání a přenosu know-how volených a nevolených zástupců v partnerské koordinaci měst a obcí z Česka a Zakarpatské oblasti na Ukrajině. Těží z pracovních zkušeností v oblasti rozvojové spolupráce, jak v back office, tak v terénu. Zkušenosti má i z neziskového sektoru, mezinárodních projektů sdružujících akademickou a výzkumnou sféru a dobrovolnické činnosti. Jeho kariéru prostupuje práce v režimu projektového managementu se specifickým zaměřením na evaluaci – absolvoval "International Program for Development Evaluation Training" ve švýcarském Bernu. Jeho analytické schopnosti

v kombinaci se studiem regionálního rozvoje v rámci sociální geografie na PřF UK pomáhají výkonu jeho práce na Svazu. Věnuje se také činnostem spojeným s Radou evropských obcí a regionů, problematice Místní Agendy 21 a oblasti digitalizace. Ovládá anglický jazyk, rozumí německy a má základy ruštiny.

Již pátým rokem působí na Svazu **Bc. Daniela Nosková**, součástí sekce SRRZV je třetím rokem. Jako nejmladší členka týmu zvládala činnosti při studiu Demografie se sociální geografii na Univerzitě Karlově a nyní při studiu Mezinárodních a diplomatických studií. Nabyté zkušenosti při podílení se na organizaci krajských setkání zaměřených na aktuální témata samospráv, mezinárodních konferencí, Sněmů Svazu zúročuje nyní v její dominantní agendě – koordinaci zahraničních cest, jak po stránce administrativní, tak i organizační. Zastřešuje komunikaci sekce, organizuje webináře a semináře, zpracovává a zveřejňuje informace o aktivitách sekce, mezinárodních akcích asociací, v nichž je Svaz zapojen. Zastává administrativní a projektovou podporu sekce. Spolupracuje s kolegy na dílčích částech projektů. V minulých letech se podílela na realizaci a technických aspektech projektu Strategického partnerství II. s výjezdem expertů na Ukrajinu či bilaterálního webináře projektu.

Ing. Barbora Láníčková pracuje na Svazu od roku 2008. V počátcích svého působení se věnovala mimo jiné podpoře integrovaných řešení rozvoje měst a koordinovala činnost Regionální komise. V pozdější době se věnovala částečně mezinárodním aktivitám, dále pak organizačnímu zajišťování akcí a přípravě zahraničních cest. Po rodičovské pauze se v nadcházejícím období nově zaměří na oblast udržitelného rozvoje a podporu začleňování jeho aspektů do rozvoje měst a obcí. Dalším tématem, kterému by se ráda v budoucnu v rámci sekce věnovala, je oblast rozvoje venkova a péče o krajinu. Studovala angličtinu a ruštinu na Západočeské univerzitě v Plzni a poté si rozšířila obzory studiem regionálního rozvoje a veřejné správy na České zemědělské univerzitě v Praze. Mluví anglicky, rusky a částečně německy.

*připravili pracovníci Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

V loňském roce a také v prvním čísle toho letošního roku jsme postupně představili všechny komise Předsednictva Svazu. Pokračujeme pracovními skupinami, které jsou pro činnost Svazu neméně důležité. Připomeňme si znovu, že pracovní skupiny jsou poradními a iniciativními orgány Předsednictva Svazu. V současné době jsou zřízeny tři pracovní skupiny, ale plánuje se zřízení dalších. V minulém čísle jsme představili Pracovní skupinu obcí II. typu, nyní se zaměříme na Pracovní skupinu pro kohezní politiku.

PRACOVNÍ SKUPINA PRO KOHEZNÍ POLITIKU

Pracovní skupina pro kohezní politiku Svazu (jinak též politiku soudržnosti) se věnuje řadě témat, které souvisejí s kohezí. Z velké míry spolupracuje s Regionální komisí, a některá projednávaná témata se proto vzájemně prolínají a doplňují. Pracovní skupina se mimo jiné podílela na vypracování Pozice Svazu k budoucí politice soudržnosti, která stanovuje požadavky a potřeby měst a obcí pro budoucí programové období EU. Dále její členové připomínkovali legislativní návrhy Evropské komise a Pozici ČR k návrhům nařízení Evropské komise. Pracovní skupina je aktivní a její členové vytvářejí expertní zázemí nezbytné pro vyjednávání Svazu a implementaci EU programů i národních programů.

Předseda

Předsedou Pracovní skupiny pro kohezní politiku je **Ing. Petr Osvald** z Plzně. Evropskou regionální a kohezní politikou se zabývá již 20 let. Od roku 1998 pracuje v této oblasti pro město Plzeň a mnoho let spolupracuje se Svazem. Kromě této pracovní skupiny, kterou vede, je také aktivním členem Zahraniční komise, která byla podrobněji představena v roce 2020. V minulosti v tzn. Fischerově úřednické vládě působil jako náměstek ministra pro místní rozvoj s kompetencí pro regionální a kohezní politiku. Od roku 2005 byl členem Evropského výboru regionů a řadu let také předsedou České národní delegace. V letech 2017 a 2018 byl předsedou komise COTER (Komise pro územní a kohezní politiku) Evropského výboru regionů. Pro tento výbor zpracovával z vlastní iniciativy celoevropská stanoviska, např. stanovisko ke „Zjednodušování fondů z pohledu místních a regionálních samospráv“ a „Integrované územní investice – výzva pro politiku soudržnosti EU po roce 2020“.

předchozím pracovním zkušenostem, přináší na jednání skupiny jak odborné, tak i praktické znalosti a zkušenosti. Stejně jako ostatní garantů jednotlivých komisi a pracovních skupin vykonává jak činnost administrativní, tak činnost odbornou. Snaží se o propojování potřeb pracovní skupiny s dalšími orgány Svazu a informuje členy o všech aktualitách.

Členové s hlasovacím právem

Pracovní skupiny jsou dle Stanov Svazu poradním a iniciativním orgánem, jejichž složení není natolik striktní co do členů s hlasovacím právem oproti komisím.

Ing. Petr Osvald
zmocněnec primátora pro EU, Plzeň
Ing. Erich Beneš
Útvar koordinace evropských projektů města Plzně, p. o., ředitel
Ing. Olga Dočkalová
starostka obce Sudice
Mgr. Pavel Drahovzal
starosta obce Velký Osek
Mgr. Jiří Hudec
vedoucí oddělení strategie, ITI Ostrava
Ing. Filip Hoffman
manažer ITI Hradecko-pardubické aglomerace
Ing. Petr Kafěr
manažer IPRÚ, pověřený přípravou ITI Česko-budějovické aglomerace

Mgr. Petr Lenc
expert na kohezní politiku
Mgr. Zdeněk Pištora
starosta obce Postoloprty
Karel Rejchrt
starosta obce Božanov
Mgr. Ing. Jiří Růžička
starosta města Vsetín
Ing. Barbara Steinzová
manažer ITI aglomerace Liberec-Jablonec nad Nisou
Ing. Tomáš Sýkora
expert na kohezní politiku
Ing. Petr Šašík, Ph.D.
manažer ITI brněnské metropolitní oblasti

Krátce k současné činnosti

Mezi poslední aktivity této pracovní skupiny patří například Stanovisko Svazu měst a obcí k čerpání prostředků z EU fondů v programovém období 2014–2020 v kontextu dopadu pandemie Covid-19 (stanovisko bylo mimo jiné komunikováno s vládou ČR i s relevantními evropskými institucemi – Evropskou komisí a také s Radou evropských obcí a regionů – CEMR). Mezi další nejnovější materiály, které PS vytvořila, patří Stanovisko SMO ČR k čerpání prostředků EU fondů v programovém období 2014–2020 a Covid-19 vydané na přelomu dubna a května 2020. V poslední době se tato skupina úzce zabývala tématy, jako je iniciativa REACT-EU, Národní plán obnovy, Modernizační fond, nové programové období 2021+ a také Fond pro spravedlivou transformaci. Řešení těchto témat se očekává rovněž v roce 2021.

Garant

Garantem komise je v Kanceláři Svazu **Mgr. Pavlína Toporská**. Magisterský titul získala na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kde vystudovala obor sociální geografie a regionální rozvoj. Nejen díky tomu, ale i díky

**Školská komise,
5. února 2021, on-line**

Školská komise se sešla za hojně účasti formou videokonference. Hlavním tématem bylo zahájení pilotního ověřování projektu středního článku podpory škol, který spustilo MŠMT v okresech Semily a Svitavy. Zprávy ze Svitav a informace přednesl tamní starosta a předseda školské komise Svazu David Šimek. Informoval členy také o vzniku nového Oddělení podpory škol na MŠMT a plánech ministerstva v otázkách IT podpory na školách a školního stravování (v pracovní skupině MŠMT zastoupí Školskou komisi Svazu Ivana Liedermanová). Kolegyně Gabriela Hůlová ze Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů představila přípravu nových operačních programů a aktuální dotace Národní sportovní agentury.

Komise se dále věnovala také otázce odměňování ředitelů mateřských škol, k němuž se nedávno vyjádřila zástupkyně Veřejného ochránce práv, která rozporovala metodiku MŠMT. Řeč byla také o školkovém, u jehož stanovení Svaz prosazuje co největší volnost zřizovatelů. Na jednání byl také projednán a schválen akční

plán Svazu ve školství na období 2021–2023. Prioritami Svazu jsou především jednání s MŠMT, MMR, MF a NSA o zajištění podpory na výstavbu a modernizaci školské infrastruktury, zvýšení koeficientu rozpočtového určení daní dle počtu žáků, systematická podpora MŠMT v oblasti distanční formy vzdělávání a celkové navýšení metodické podpory zřizovatelům a školám. V závěrečné diskuzi jsme nemohli opomenout téma pandemie a otevírání škol. Svaz se připojil k výzvě k otevření malotřídních škol a opakovaně apeloval na ministra školství k větší předvídatelnosti opatření a včasnější komunikaci směrem ke školám a zřizovatelům. Nutno dodat, že Svaz měst a obcí se aktivně účastní jednání Ústředního krizového štábu a jednání s Ministerstvem školství.

**Komise pro sociální věci a zdravotnictví,
9. února 2021, on-line**

Komise pro sociální věci a zdravotnictví se na svém on-line jednání věnovala zejména aktuálním tématům ze sociální a zdravotní oblasti. Členové byli informováni o výstupech z jednání se zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví, zejména pak o otázkách spojených s probíhajícím očkováním či testováním. Jednání se dále zúčastnila Gabriela Hůlová, aby představila Sekci regionálního rozvoje a zahraničních vztahů Kanceláře Svazu a informovala o možnostech spolupráce a přípravě nadcházejícího programového období. Podstatná část jednání

byla věnována aktuální legislativě – zejména poslaneckému návrhu novely zákona o sociálních službách a některých souvisejících zákonů, který mj. upravuje navýšení příspěvku na péči v pobytových službách či valorizaci úhrad za stravu a pobyt navrhovanou v prováděcí vyhlášce. Komise tento návrh jednohlasně podpořila a jeho přijetí uvítala. Během jednání byla zmíněna také problematika karanténních prostor pro osoby bez domova, kdy stále nebyla dořešena otázka kompenzací pro města a obce ze strany státu za zajištění tohoto opatření. Otevřeno bylo také téma návratu žáků do škol a s tím spojené plánované testování. Členové komise měli dále možnost uvést témata z praxe, která je zapotřebí ze strany Svazu řešit a tlumočit vůči příslušným ministerstvům či na Ústředním krizovém štábu.

**Bezpečnostní komise,
16. února 2021, on-line**

Jednání Bezpečnostní komise bylo věnováno zejména aktualitám z oblasti bezpečnosti spojenými s pandemií Covid-19. Na jednání se připojila Jarmila Vedralová, národní protidrogová koordinátorka, která informovala o potřebě provádění primární prevence ve školách i v současné situaci při distanční výuce. Členové komise byli dále informováni o aktuálním stavu v oblasti očkování občanů na našem území a o probíhajícím testování. Zmíněno bylo také plánované navracení žáků do škol, které má být podmíněno prováděním testů, přičemž někteří členové vyjádřili zájem o spolupráci při připomínkování připravované metodiky ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k tomuto opatření. Dalším projednávaným bodem byla příprava priorit Svazu na nadcházející období. Členové komise vytyčili tři základní oblasti, které jsou pro oblast bezpečnosti stěžejní a které budou dále podrobněji rozpracovány v navazujícím akčním plánu. V neposlední řadě zazněly některé podněty, kterými je zapotřebí se do budoucna ze strany Svazu zabývat. Konkrétně se jednalo například o potřebu zabývat se situací v sociálně vyloučených lokalitách v případech, že Ústavní soud rozhodne o zrušení bezdoplatkových zón, či prosazování podpory dobrovolných hasičů zařazených do jednotek sboru dobrovolných hasičů obdobně jako u aktivních záloh ozbrojených sil ČR.

**Komise pro informatiku,
18. února 2021**

Komise pro informatiku se na svých zasedáních opakovaně vrací k možnostem, jak pomoci v oblasti IT i menším obcím. Proto se mimo jiné nyní intenzivně věnuje nastavení informační koncepce malých obcí tak, aby pro jakéhokoli starostu či starostku bylo co nejsnazší takovou koncepci nastavit. Informační koncepce malých obcí tak byla jedním z hlavních témat posledního jednání komise. Komise se rovněž věnovala otázce služebností při výstavbě inženýrských sítí včetně jejich oceňování. Výstavba vysokorychlostních sítí je prioritou, kterou je třeba podpořit, a poslední vývoj jednoznačně ukázal, že je třeba na tomto úkolu intenzivně pracovat. Nicméně komise vnímá, že je třeba hledat co nejlepší nastavení pro obce a města. Z toho důvodu komise iniciovala i oslovení gesčních orgánů s žádostí o metodické nastavení v této oblasti včetně případně formulářových vzorových smluv, neboť tím by mohlo dojít ke znatelnému usnadnění při další výstavbě těchto sítí. O dalších postupech v této věci budou členové Svazu informováni.

Aktualizovaná Metodická příručka pro města a obce sousedící s průmyslovými zónami

Ministerstvo vnitra vytvořilo v roce 2017 ve spolupráci s dalšími relevantními subjekty Metodickou příručku pro města a obce sousedící s průmyslovými zónami, kterou v roce 2020 aktualizovalo a rozšířilo o nová relevantní témata. Ta vznikla v návaznosti na skutečnost, že některé obce a města sousedící s průmyslovými zónami byly zatíženy vyšší kriminalitou a dalšími negativními jevy kvůli zvýšené koncentraci osob, jež s příslušným regionem nejsou spojeny pevnějšími osobními či rodinnými vazbami. Příručka nyní poskytuje souhrnné, přehledné a aktuální informace (legislativní a metodické), jak bezpečnostním problémům předcházet, případně jak vzniklé problémy efektivně řešit. Dotýká se

témat, jako jsou integrace cizinců, centra na jejich podporu, vymáhání práva, zdravotní péče, ubytování cizinců, integrace dětí cizinců do školského systému nebo například průmyslové zóny z pohledu územního plánování. Metodickou příručku ke stažení naleznete na stránkách ministerstva i na stránkách Svazu.

Již nyní můžete hlasovat ve 12. ročníku ankety „Zákon roku“

Do 11. dubna 2021 můžete již po dvanácté vybírat nejlepší legislativní počín s pozitivním dopadem na podnikání v Česku. Zástupce Svazu měst a obcí, tradičního part-

nera ankety, zasedl i v nominační radě. Opět můžete vybírat z 5 nominovaných právních předpisů.

Hlasování probíhá do 11. 4. 2021 a vyhlášení proběhne on-line 20. 4. 2021

V letošním roce je podtitulem ankety Regulace v digitálním světě.

V nominační radě, mimo zástupce Svazu, zasedly i dvě desítky autorit z různých oblastí. Ta po dlouhé debatě posílá do veřejného hlasování pět nominovaných:

- Univerzální způsob identifikace v on-line prostředí (zákon o bankovní identitě)
- Bezplatný přístup k technickým normám (novela zákona o technických požadavcích)

- Flexibilnější pracovněprávní vztahy (novela zákoníku práce)
- Možnost zpětného uplatnění daňové ztráty (loss carryback) (zákon, kterým se mění některé daňové zákony v souvislosti s výskytem koronaviru)
- Předvídatelná pravidla hospodaření s vodou v době sucha (novela vodního zákona)

Hlasování probíhá na webu

www.zakonroku.cz.

Podpora podnikatelského prostředí je důležitá i pro rozvoj měst a obcí.

Organizátorem projektu je advokátní kancelář Deloitte Legal, s. r. o.

Tedy neváhejte a hlasujte.

STAVBA ROKU 2021 otevřela přihlášky již 29. ročníku prestižní celorepublikové soutěže

Nejpozději do 10. června roku 2021 můžete přihlásit všechny realizované nové i rekonstruované stavby nejrůznějších typologií, realizace úprav veřejného prostoru, úpravy krajiny a také inženýrské a dopravní stavby.

Nejpozději do 10. června 2021 můžete tedy přihlásit všechny realizované nové i rekonstruované stavby nejrůznějších typologií, realizace úprav veřejného prostoru, úpravy krajiny, a také inženýrské a dopravní stavby i všechna další specifická stavební díla dokončená a uvedená do provozu, nebo zkolaudovaná, nejpozději do konce května roku 2021, která zároveň nebyla do celostátní přehlídky Stavby roku dosud přihlášena a jsou realizovaná na území ČR, nebo i v zahraničí při dodržení a splnění soutěžních podmínek.

Veškeré podmínky pro přihlášení stavby do soutěže naleznete na stránkách aktuálního ročníku soutěže (www.stavbaroku.cz).

Nominace budou slavnostně vyhlášeny na začátku září 2021 v Dopravní hale Národního technického muzea v Praze, forma

bude zvolena s ohledem na aktuální epidemiologickou situaci.

Slavnostní vyhlášení následně proběhne v říjnu 2021 v Betlémské kapli v Praze, včetně prezentace a představení oceněných netradiční formou, prostřednictvím unikátních filmových dokumentů a ve spolupráci s médii.

V průběhu celého roku budou opět všechna přihlášena, nominovaná i oceněná díla Stavby roku k vidění na výstavách a dalších akcích, v rámci nejrůznějších příležitostí na různých místech, a to vždy s ohledem na aktuální situaci, také formou filmových dokumentů a virtuálních projekcí.

Filmový dokument všech přihlášených v loňském ročníku STAVBA ROKU 2020 najdete na YouTube kanále Stavba roku.

V příloze naleznete ilustrační fotografie staveb, oceněných v roce 2020.

Zdroj: tisková zpráva Nadace ABF

Stane se evropským stromem roku 2021 opět ten český?

Jabloň u Lidmanů z Machova na Náchodsku na podzim vyhrála republikové kolo soutěže Strom roku. S velkou podporou dalších ji nominovala MAS Stolové hory.

Jabloň je vnímána jako symbol tradice, regionální soběstačnosti nebo mezigeneračního propojení. Přestože jabloň u Lindmanů pamatuje „pouze“ 70 let, je pevně srostlá s místní komunitou a v širokém kraji ji zná každé malé dítě. Osloví regionální příběh na celoevropské úrovni?

V loňském roce v celoevropské soutěži uspěla Chudobínská borovice, která oslovila pokrouceným kmenem a okolní krajinou, která by mohla být předlohou obrazů z dob romantismu, ale i příběhem pohnuté historie kraje. To Jabloň u Lidmanů je o poznání méně dramatická o to však aktuálnější – dává nám naději, že společně těžké časy přechkáme.

Celkově se letos o titul Evropský strom roku uchází 14 mezinárodních finalistů. Naleznete mezi nimi tisíciletý platan z Itálie, osamělý bojovník – jeřáb z Velké Británie nebo třeba polskou lípu spojenou s životem světce. Evropský strom roku je soutěž, v níž se hlasuje srdcem. Všechny přihlášené stromy jsou hlavně připomínkou, jak je pro nás příroda důležitá.

Výsledky on-line hlasování najdete na stránkách soutěže soutěže Evropský strom roku (evropskystromroku.cz), kde také naleznete příběhy všech finalistů.

Zdroj fotografií: Environmental Partnership Association (organizátor soutěže)

Česká republika

Polsko

Velká Británie

Bukový les s rozhlednou na vrcholu Jedlová